

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenu un an la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. s. s.
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 40.—Anul II.

Brașov, Duminecă 19 Februarie (3 Martie)

1889.

Brașov, 18 Februarie v.

Se arată ore și la noi Româ-
nii aceeași interesare de afacerile
proprie naționale, ce o vedem la
contrarii noștri?

Intrebarea acasta, ce am pus'o
în numărul de azi săptămână, e
fôrte ușor de deslegat.

N'avem decât să cercetăm
câți dintre noi cetesc și sunt
abonați la ziarele noastre românești
și apoi să calculăm dacă toți la
olaltă fac un număr așa de
mare, ca să putem dice liniștit
că toți Românii cu cunoscința de
carte se interesază în adevăr de
afacerile lor naționale.

Resultatul unei asemenea cer-
cetări ar fi fără îndoie foarte ne-
mulțămitor. Am găsi pôte că
nici a deca parte dintre aceia
cari ar trebui să dovedescă inte-
resarea lor pe tărâm național,
nu abonează și nu cetesc foi ro-
mânești.

Fiăcare dintre cetitorii noștri
pôte să facă în cercul său o
mică probă spre a se convinge
dacă adevărul grăimă or nu. N'are
decât să se uite odată juru im-
prejur ca să pôtă constata gra-
dul de interesu cel pörtă
omenii noștri pentru afacerile pu-
bliche naționale.

Nu dicem, că ici colo nu
vom afla nise excepțiuni fôrte
laudabile, der aceste pe lângă
aceia, că sunt excepțiuni, mai
sunt și fôrte rare.

Dacă așa stau lucrurile la noi,
atunci ore ne mai putem mira
că în multe locuri se perde câte
o cauză din cele mai drepte ale
locuitorilor români fără ca noi
ceștialalt să avem cunoscința
despre suferințele lor, necum să
le sărim întru ajutor? Ne mai
putem mira ore când vedem,
că bieții omeni în multe părți se
sânt cu totul părăsiți și isolați
în fața încălcărilor și violărilor

necurmă ale celor dela putere,
ne mai sciind ce se începă?

La contrarii noștri nu vedem
aparițiuni de aceste. Ei sunt in-
formați despre tot ce se petrece
în sinul lor și nu se întem-
plă într'un colț al țării ceva, ca
să nu răsune în celălalt. Și cine
mijlocește acasta grabnică infor-
mare decât nu ziarele lor?

La noi însă în unele ținuturi
nu pötund cu lunile și cu anii
ziare române. De unde să afe
der Românii din aceste ținuturi
ce se petrece în țară și ce păreri
au frații lor din alte părți? De
unde să scie ei cum se și întoc-
mesc pașii ca să înainteze în
această direcțiune, împreunându-și
puterile lor cu ale celorlalți?

Eată de ce am dîșu, că spre
a pută lupta toți din tôte părțile
cu succesu pentru drepturile nôș-
tre, trebuie să dovedim mai în-
tău o viuă interesare de afacerile
nôștre naționale, trebuie cu alte
cuvinte să fim bine informați
despre tôte câte se petrec în si-
nul nostru, ca să scim cum să
ne îndreptăm pașii.

Dacă n'am știut să prețuim
până acuma îndestul valôrea pres-
sei nôștre naționale, care este chi-
ămată a sustine legătura spirituală
între frații de același sânge, atunci
prigonirile îndreptate contra ei în
timpul din urmă ne-au dovedit,
credem, de ajuns prețu ce
trebuie să-l aibă ea pentru noi.

Contrarii noștri nu doresc
nimic mai fierbinte, decât ca
să scadă numărul acelor Români,
cari cetesc foi române și
să interesază de atacerile națio-
nale române. Ziarele ungurești
au înregistrat cu bucurie impre-
jurarea, că Românii noștri n'au
făcut nici o manifestați când
cu procesele de pressă ale ziare-
lor nôștre.

De ce se bucură contrarii noș-
tri, decât nu de aceea, că dela pur-

tarea nôștră conchid, că s'a slă-
bită interesarea nôștră pentru afa-
cerile naționale?

Este acum la rândul fiecărui
Român bine simțitor de a do-
vede, că contrarii noștri se înșelă
când cred, că noi simțim mai
puțin pentru națiunea nôștră
românească, decât simțu ei pen-
tru națiunea lor ungurească.

Revista politică.

Din năuntru. Adunările „poporale”
ungurești ce se anunțaseră prin diferite
părți ale Ardealului, Bănatului și Țerei
ungurești s'au ținut. S'a protestat în
contra legii militare, s'a spus că „nația
ungurească e cea mai vitează”, că în lumea
asta numai „nația ungurească și nația
muscălescă are cultură originală”, că prin
urmare „numai ele sunt chemate să jöce
mare rol în lume”; s'a strigat „eljen
Kossuth”, „abzug Tisza” și ai lui, s'au
cântat cântece de-ale lui Kossuth, s'au
declamat poezii ungurești și altele.
Adecă și-au făcut petrecaniă demons-
tranții și s'au laudat ei pe ei, că și-așa
alții n'au de ce să-i laude. Ori-cine nu
pôte decât să pufnescă de risu auzind
asemenea laudăroșii, cu cari demonstrații
s'au făcut de risu și de ocară înaintea
Nemaghiarilor și a străinătății.

În dietă a ajuns cu tôte astea în
desbatere § 25 al legii militare, cel
care spune că voluntarii pe un an,
cari se fac oficeri, trebuie să scie nem-
țesce, și cei cari la sfârșitul anului nu
vor depune esamenul de oficer, atunci
să servesc încă un an drept pedepsă.
Ministrul de honveđi a promis, că ofi-
cerii cari vor conduce pe voluntari cât
timp vor sta în școle (de voluntari)
vor fi de cei cari vor cunöce limba
voluntarilor; că studiul teoretic va
fi redus, punându-se mai mare greutate
pe instruirea practică; că la esamene se
vor pute exprima voluntarii și în limba
ungurească ori croată, der numai când
câte ceva nu vor pute exprima în limba
germană; că numai cei cari vor eși
rău de tot la esamen, vor servi încă

un an. De altă parte ministrul de
instrucțiune Csaky a promis și el, că
juristilor le va erta un semestru de
studiu, candidații de profesori vor primi
diploma și numai după o jumătate de
an de praxă, medicinștilor li se va
considera un semestru ca un an în-
treg, stipendiștii vor folosi stipendiul
și în anul întău de voluntari, er decă
servesc și al doilea an, atunci în
acest an nu capătă stipendiu, der în
folosescă éraš după eșirea din armată.

Tôte aceste concesii, care însă
în lege nu se vor pune, n'au mulțăm-
it pe deputați. Desbaterile au fost vio-
lente. Ministrul Tisza, luând în apă-
rare legea militară, a fost mereu între-
rupt de opoziți, care nu voia să-l
lase să vorbească, așa că președintele
camerei o chema mereu la ordine. Vr'o
40—50 de deputați opoziționali s'au în-
trunit în Joi sêră într'o conferință ca să
pună la cale o acțiune contra lui Tisza.
S'a ales un subcomitet să facă propu-
neri în acasta privință. Prin urmare
éraš se vor întâmpla demonstrații pe
strade. Telegramele de mai jos ne și
aduc sciri despre asemenea scene. Nu-
mai puțin în dietă vor fi scene vio-
lente; 53 de deputați opoziționali sunt
înscrisi să vorbească contra § 25.

O demonstrați contra legii a fost
și la primăria din Pesta. În adunarea
generală a reprezentanței orașenești s'a
adus în desbatere adresa orașului Arad,
prin care sunt provocate tôte jurisdic-
țiunile să ia poziți în contra legii. Des-
baterea a fost furtunosă. Studenții de
pe galerii injură și strigă „abzug”,
fiind că la propunerea primarului, adresa
s'a luat numai la cunoscință și s'a tre-
cut la ordinea zilei. La eșire, repre-
sentanții orașului au fost întâmpinați
cu insulte și injurături. A trebuit să
vie un despărțământ de poliști că-
lări. Se vorbește, că mai multor repre-
sentanți li-se vor face demonstrațiuni
de cătră studenți.

Din afară. *Gvernul franceș* a luat
severe măsurii polișienești în contra li-
gei patriotice, sub cuvânt că amenință

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Unele episoade din revoluția dela 1848.

(Fine.)

VI

Curând după ce ni-se duse Sime-
on, ni-luă și pe frate-meu Ioan, căci
Săcuii culegeau din nou pe toți bărbații
și-i duceau la luptă în contra Români-
lor.

În satul nostru, afară de tatăl meu,
nu mai rămase altă bărbat, decât un
orb și un schiop, er mai târziu, ca
prin minune, se rătăci printre noi și
un feciorăș român din alt sat. Toți
ceialalt, tineri și bătrâni, Români și Să-
cui, ba chiar și omeni de 60 de ani au
fost duși cu Ungurii. Frate-meu Ioan
încă era cu ei.

Acum satul nostru rămase ca pus-
tiu. Nu mai auđiai decât plânger și tân-
guir, er doinele cele frumoșe ale țera-
nilor români erau înlocuite cu fiorosul
cântec al „ciuveiceii”, numită și „pa-
serea morții”, pe care noi, superstițio-
șele femei, spre marea nôștră spăimă o
auđiam cântând mai în fiecare nopte.

Apoi ne mai surprindea din când în

când și câte-o ceta de Săcui înarmați,
cari treceau călări prin sat strigând și
întrebând de-alungul stradelor: „Vane-
tribun, van-e oláh pap a faluba?” (Este
vr'un tribun, este vr'un preot valach
în comună?).

Săcuii noștri însă — fiă că erau în
sat mai puțin ca noi și prin urmare
se temeau de vr'o răsbunare din partea
nôștră, fiă că trăiam altfel bine cu ei — nu
ne-au tradat, ba încă ne luau în apă-
rare față cu prigonitorii noștri, ceea ce
la rândul nostru și noi am făcut a-
semenea cu ei.

Cu tôte acestea trăiam în neince-
tată priveghiare și nesiguranță. Pe mine
mă trimiteau părinții la un capăt al
satului, unde priveghiam tötă ziua, ca
să vedu, nu cumva vin Ungurii. Pentru
acasta primiam cinste dela ai noștri
câte-un husoș (sfanțu) de argintu pe
zi. De-altminte, husoșii, deși puțin,
nu prea erau scumpi în timpul acela,
deorece nimenea nu scia până când se
va pută bucura de ei, căci nu se mai
putea crede nimenea stăpân peste ceea
ce are.

Tatăl meu, sërmanul, avea doue

scaune aședate lângă o ferăstră a casei,
unul dinlăuntru și altul dinafară.
Când auđia că-i rău, sărea prin ferăstră
și se ascundea la vecinul nostru Ny-
rad Istvan, er după-ce trecea furtuna
peste capul lui, se întorcea éraš prin
ferăstră în casă.

Altminte, în casă puțin timp a
stat tată-meu câtă a ținut revoluția.
Locul lui era de obicei afară, unde
ședea pe un scaun la un colț al
casei cu cotele rădimate pe ternaș *)
și priveghind mereu. Sêra tata se cul-
ca, er noi îl priveghiam în societate
cu vecinii, cari aveau la masa nôștră
măncare și beutură în cinste numai să
nu ne lase singuri. Pe la međul nopții
tata se scula și-și reocupa locul său o-
bicnuit dela colțul casei, er noi ne
culcam.

Asta a mers tot așa câtă au ți-
nut vrăjibile.

Vă puteți închipui acum ce zile chi-
nuitoare au fost aceste pentru noi, der
mai cu sêmă pentru bătrânul meu tată,
care ca preot român era cel mai a-
menințat.

*) Galeri, portică.

Nici nevinovații noștri țeran n'au
rămas crupați de furia acestor crudeli
vrăjmași. Un frate al mamei mele,
cu numele Ionu Biriș, țeran român
din Șeușă, al cărui nume rămase pro-
verbial în sat pentru bogățiile lui cele
mari, — întelegându că vin Ungurii, se
hotărî să-i întâmpine cu masa așternută,
crezându că prin acasta îi va îmblândi.
Lăsă der ca să se taie pe sêma lor
doi boi, er el își încărcă tot ce avu
mai prețios la casă pe un car cu 4
boi și porni să iasă din sat afară, so-
cotind că la câmp mai ușor va pută
scăpa. Pe car se aflau și o păreche de
cisme roșii ale nevetei sale, în ai cărora
tureci își pusese bietul om galbenii și
talerii ce-i avea.

Abia eși însă din sat și etă că Un-
gurii năvălesc asupra Șeușei. Pe neferi-
citul meu unchiu îl p rindși sub cu-
ventu, că boii i-ar fi junghiat pentru
ca să aștepte cu ei pe Urban, hotărâră
să-l omöre. L'au trimis la țermuri Mu-
reșului și acolo l'au împușcat. Neferi-
cita victimă se răsturnă mort în Mureș,
lăsându în vedu pe nevastă-sa cu 6
copii au sê și alți 6 adoptivi.

pacea Europei, deoarece e în serviciul generalului Boulanger, care ar vrea să provoace războiul cu Germania. Deroulde, capul ligei, a fost arestat împreună cu alții și liga va fi desființată. În contra generalului Boulanger s'a făcut în camera deputaților propunerea de espulsare, dîcîndu-se că orice persoană, care uneltesce pentru restabilirea monarhiei, se fiă isgonită din țară.

Se vorbește din ce în ce mai mult, că în primăvara acesta *Țarului Rusiei va face o vizită împăratului germană*. De altă parte se vorbește, că *Împăratul germană va face o vizită Reginei Angliei*. Ce se va mai pune la cale cu aceste întîlniri, nu se pôte sci; destul că ceva bun nu se pôte aștepta, decă vom judeca după întîlnirile și vizitele de mai'nainte, care au avut ca urmare numai sporirea armatelor, cheltueli mari cu pregătiri militare și biruri nou pe popore.

Ministerul italianu Crispi și-a dat demisiunea, fiind că i-s'a făcut opoziția mare în privința unor proiecte de lege. prin care se îngreuiuau birurile, ca să se pôte acoperi cheltuelile cele mari pentru armată. Regele a însărcinat totu pe d-lu Crispi a forma noul cabinet.

În *parlamentul germanu* deputatul Windthorst făcuse o propunere în privința școlilor, care ținea, ca instrucțiunea tinerimei catolice, atăt în școlile publice cât și nepublice să fiă amesurată învătăturei religiniei catolice; episcopii să conducă educațiunea religioasă a tinerimei în toate aceste institut și să supravegheze ca să nu obvină ceva la vr'unu obiect de învățămînt, ce ar fi contra credinței catolice ori moralității; credința învățătorilor să fiă nepătată, celu ce rătăcesce de pe calea cea drăptă se destitue din postu. Propunerea aceta, care slăbea supraveghierea guvernului asupra școlilor, a fost respinsă de cameră, cu totă opoziția centrului, a partidului polonezu și a celui danezu.

Tractările de a se încheia o *convenția comercială serbo-bulgară* s'au ruptu. Se răspândise vestea, că s'ar fi ruptu din pricina unor influințe streine. Acum se desminte din Belgradu acestu sgotu. Guvernul bulgaru se îndatorase ca. cel mult după trei luni dela încheierea păcii din Bucuresci, să începă tratări cu Serbia pentru încheierea unui tratat de comerț. Dér abia după doi ani, în urma unei note urgente, ce a trimis-o guvernul serbescu celui bulgaru, a trimis acesta delegați la Belgradu. Deja în a doua ședință a delegaților, cei bulgari declarară, că Bulgaria nu e în poziția a concede importul vitelor din Serbia, și așa s'au ruptu tractările, deoarece guvernul serbu a spus că numai concedîndu-se importul a-

cesta va încheia tratatul. Din Sofia de altă parte se scrie, ca delegații bulgari au cerut ca și Serbia să acorde Bulgariei acelși favoruri în privința importului vitelor din Bulgaria. Delegații serbi au stăruitu îns ca să se primescă neschimbatu proiectul guvernului serbescu, ceea ce delegații bulgari au refuzat, fiind că n'aveu instrucțiuni. Acum avîndu-le acestea, se va încerca din nou să se încheie convenția.

După scrii sosite din Varșovia, *guvernul rusu* e în tratări cu Englesul Cuming, care se află acum în Petersburg, pentru introducerea pușcii cu repetiția inventată de el în armata rusă. Deocamdată se voru înarma ca de probă cu această armă infanteria și vîntorii din Czenstochau, Piotrkov și din alte garnisone din Polonia. Pușca s'a dovedit la probele făcute că e bună. Șeful statului majoru generalu Naglovski din Varșovia s'a pronunțat forte favorabilu asupra pușcii Cuming.

Guvernul germanu introduce acum pușca cu repetiția Mannlicher în armata germană. A și comandat 400,000 de pușci la fabrica din Steyr, cu condițiune ca jumătate să le predea chiar în acestu an. E probabil că, mărindu-se fabrica din aceta pricină, se voru pute construi toate pușcile în acestu an.

Ministerul portugezu Luciano de Castro a suferit o schimbare, precum se comunică din Lissabona. Ministrul de finanțe și cel de comerț și-au dat dimisia, din pricina fierberii ce au produs-o introducerea unor măsuri vamale mai aspre pe țesături în Oporto. Ministru de finanțe a fost numit apoi deputatul Coltho, ér cu conducerea ministerului de comerț a fost însărcinat provisoric ministru de externe de Barros Gomes. Cu administrarea provisorică a ministerului de marină și alu coloniilor s'a însărcinat membrul camerei seniorilor Resson Garcia. La cărmă rămîne totu partidul liberalu-progresist.

Escadra germană de instrucțiune din Marea Mediterană a primit deodată poruncă să plece la Samoa, ca împreună cu cele trei corăbii de război aflătoare acolo să cêră deplină satisfacțiune dela insurgenții Samoani, cari au omorît și au rănit atăt de mulți oficeri și soldați germani și au vătămât interesele germane. Cu totul voru fi șapte corăbii de război cu 85 tunuri și cu 2117 6meni. Numai de nu s'ar nase vr'unu conflict cu Anglia și cu statele Unite, care încă au interese în Samoa.

SCRILE PLEI.

Concertul de binefacere D. Popovici. Programa bogată a interesantului concert

ce îl dă d-nul Dumitru Popovici mâne, Duminecă, 19 Februarie (3 Martie) 1889 la 5 ore d. a. în sala hotelului Nr. 1 cu concursul binevoitoru alu D-șorei V. de Brennerberg, și a DD-lor L. Franck și M. Krause — este următorea: Partea .: 1. a) Haendel: Recit și Arie din Messias, b) Spohr: Arie din Iessonda, 2. Moskovski: Serenadă, 3. a) Stradella: a) Pieta Signore, b) Mendelssohn: Arie din Paulus, 4. Goltermann: Andante din alu III concertu pentru V.-Cello, 5. a) G. Dima: Ich fühle dein Odem, b) Tosti: Vorrei morire. Partea II. 6. a) der Wanderer, b) Meyerbeer: Ballada din Africana, 7. Eberhardt: Gnomentanz, 8. a) Schipeck: S'o veți mamă, b) Ștefănescu: Mândruliță. Avîndu în vedere, că concertul acesta se dă în folosul fondului de ajutorare a scolarilor bolnavi, mai departe că atăt d-nul Popovici, cât și ceilalți concertanți suntu artiști de adevărată valoare, atragemu cu plăcere atențiunea publicului asupra acestui frumosu concertu.

**

Broderia română. D-lu Alex. Odobescu, profesorul la universitatea din Bucuresci, a fost primitu în audiență de Regina, care i-a cerut să facă o lucrare asupra broderiei române. Lucrarea e destinată a fi publicată în Anglia. D-lu Odobescu s'a însărcinat a face aceta lucrare.

**

Descoperiri în chemia. D-lu Dr. Istrati, profesorul la universitatea din Bucuresci, va publica în curîndu o serie de lucrări și descoperiri făcute în chemia organică la laboratoriu facultății de sciințe.

**

Școlă nouă. În Unipă s'a sfințit cu cuvenita ceremonie noua școlă română gr. or. în prezența unui publicu numeros. Bucuria și însuflețirea poporului pentru acestu pasu culturalu spre progresu a fost mare. Vrednic de acestu lucru folositor și de laudă suntu d-nii Nic. Gerdanu not. cerc., preoții George Lupșă din Blajova și G. Petcu, și învățătorul Iosif Naum de acolo.

**

Urmările beției. La 17 Februarie o nuntă mergea din Petrifalău lângă Sebeșu cătră Lancremu. Ôșpeții din cară chefuiu ca de obicei. Calfa de feraru Nagy Imre din fabrica de hârtia din Petrifalău, voi să dea expresiune veseliei sale și prin împușcături. Cum era amețit de beatură, i-se descărca revolverul în spinarea visitiului Mathias Kirr din Vingardă, care fu rănit de mörte. Ce face afurisita de beții!

**

Lăutari români la Paris. D-lu G. Bibescu, președintele comitetului națio-

nală alu esposițiunei române din Paris, a dat unu dejun biurolui comitetului naționalu, ținîndu-se cu aceta ocași și unu concursu de lăutari, pentru a se întocmi o trupă, care să fiă trimisă la Paris. Comitetul s'a pronunțat în unanimitate pentru Dinicu Ciolacu, violinist premiat cu medalia de aur la esposiția din Bucuresci, ca el să compună și să conducă trupa de lăutari (ceterași ori diblași, cum le dice prin Ardealu) ce va esecuta cântecile noastre naționale pe totu timpul esposiției universale din Paris, la birtul naționalu român de pe lângă secția română a esposiției. Au luat parte la aceta serbare, fiă la masă, ori sosiți în urmă, P. S. Sa Episcopul Melchisedek alu Romanului, membru alu academiei române; d-nul generalu Florescu, președintele și C. Boerescu vice-președintele senatului; d-nii T. Kalimaki, N. Blarembergu, Gr. Triandafilu, Gh. Paladi, deputat; d-lu G. Lahovari, consilieru la înalta curte de compturi, și alte persoane de distincțiune ce facu parte din comitetul naționalu.

**

Germanii în comit. Eisenburg. În fine începe a le veni mintea la cap și Nemților din comitatul Eisenburg, că nu e bine să suferă batjocurile și atacurile șovinștilor ungaru asupra neamului lor. Folia „Sontags-Zeitung“ din Oberwarth atrage băgarea de sêmă a Germanilor din comitatul numit, să se ferescă de Unguri ca deputatul Pazmandy, care e plin de ură în contra Germanilor, a căror putere în Europa o numesce elu jugu, ce vrea să-l scuture cu ajutorul lui Boulanger.

**

Pentru bolnavii de ochi. Institutul medicalu din locu pentru b6lele de ochi s'a deschisu eri la 1 Martie n. în localul celu nou și corăspunătoru peste drumu de casa de sănătate Petcuțu.

**

Studenti relegați. Din Cernăuți se scrie, că cu ocașiune morții prințului de coronă Rudolfu s'a ținutu o adunare generală a studenților universitari, la care au luat parte și mai mulți profesori universitari. În aceta adunare s'au pronunțat unele observațiuni, care au făcutu pe senatul academicu să începă cercetare disciplinară, în urma căreia s'a și pronunțat sentința. Șapte studenți, cei mai mulți din corporațiune, au fost relegați pe unulu până la patru semestre, ér unulu a primitu *consilium abeundi*. Se vorbește cu siguranță, că studenții pedepsiți, între cari se află și fiul unu profesor de universitate, vor face neîntârziat recursu cătră ministeriul instrucțiunei.

Așadéră pericolul și nesiguranța era totu atăt de mare pentru familiile țeranilor români, ca și pentru ale cărturarilor.

Averea noastră românească era unu adevăratu jafu în mâna Sécuiilor și din asta cauză nu era familiă în sat, care să nu fi avut câte-unu unghet ascunsu, câte-o gropă săpată sub nisce paie ori gunoie din grădină, unde își adăpostea cele mai de lipsă pentru asigurarea vieței, căci număr6sele cete ale celor cari vîneau după tribuni și preoți românesci răpeau totu ce le sta în cale.

Pentru noi, locuitorii din Șardu, greutatea acestor timpuri era cu atăt mai mare, cu cât — în lipsa apr6pe totală de bărbăți — ne lipsia ori ce îmbărbătare, ori ce curagiu.

Nici-odată nu voiu uita spaima ce am avut-o într-o seră din postul Pas-ciloru, când ne pomenirăm cu 13 Unguri, cari ni-se puseseră în cuartir. Acum noi trebuia să ne purtăm astfel, ca Ungurii nu numai să nu observe, că se aflau în casa unu preot românescu, dér nici măcaru aceea să n'o scie, că suntemu Români. Ne vîcurăm siliți dér,

ca toți în familiă să vorbim unguresce. Mamă-mea însă nu scia unguresce și de aceea se făcu că o doru măselele și nu pôte vorbi. Se întemplă însă, că unulu dintre Unguri vră să ședă pe patu, pe care sub o perină se afla o covată cu aluat ca să dospescă. Mama îl observă și temîndu-se nu cumva să șadă pe covată, își uită pentru momentu de situațiunea, în care se afla, și sărîndu spăriată dela locul ei, strigă cătu o luă gura: „Iacă, șede pe pită!“

Din fericire Ungurii nu'nțeleseră, că aceste vorbe au fost rostite în limba românească și împrejurarea aceta ne mîntui de sigura peire.

În ziua următoare scăparăm și de aceste lighione, dér veniră în locul loru altamai multe și mai mari năprasne peste capul nostru. Voiu aminti una:

În vîra următoare ne pomenim odată, că o droiă de Sécui năvălesc asupra satului nostru, alu căroru număr se dicea că ar fi fost de vre-o 12,000. Ei veneau din părțile Năsăudului, retrîndu dinaintea lui Urbanu. Ca și nisce adevărați nomadi năpădiră acest străin asupra bieților locuitori, sărîndu gar-

durile, cutrierîndu grădinile și casele 6menilor, infundîndu-și buzunarele și traistele cu de ale mîncării, ér sub manta mai fiă-care dintre ei avea câte-o gască, câte-o rață, apoi porci, găini și altele. După-ce în modul aceta jăfuiră satul, trecură mai departe la Nyárádszereda, unde s'au postat în lagăru, ér mai târziu au plecatu p'aci încolo. Cu ei s'a dus și unu fecioru alu Ungurului Asztalos dela noi din sat, care nu s'a mai întors și nici veste despre numele lui nu s'a mai auditu.

VII

Spusei, că Ioan era cu Ungurii, ér Simeon capătase dela unu unchiu alu nostru din Șeușa o călărie, cu care trecu în munții lui Iancu, cum le diceam noi.

Acum să veți lucrul naibii. Frații mei avură să lupte unulu în contra altuia, căci cetele armate ale Sécuiilor, în care era Ioan, avură să dea peptu cu oștirea Românilor, în care era Simeon. Frații însă nu sciau unulu de altulu. Ioan credea, că Simeon se află prin părțile Oșorheiului, căci acolo se despărți de el, pe când Simeon se mîngăia

cu speranța, că Ioan se află acasă în familiă.

Pôte onorabilulu cetitoru ar asculta cu plăcere, decă le-așu povesti diferitele pătani ale fraților mei din aceta luptă, dér imi pare réu, că necunoscîndu lucrurile mai de apr6pe și necunoscîndu nici numirile de locuri din părțile munților apuseni, forte puțin mi-a mai rămas în memoriă din cele ce s'au petrecut cu ei p'acolo. Sciu însă, că Simeon intrase pe cătuva timp în nu sciu ce funcțiune la minele de aur dela Abrudu, ba elu a fost de față și la prădarea Aiudului, cu care ocașiune avu și privilegiul de a îndeplini una dintre cele mai generose porunci ale lui Axente Severu. Anume:

După ce Români cuprînseră Aiudul și după ce toți locuitorii din orașu o luară la sănăt6sa retrăgîndu-se dinaintea Românilor, din întemplare șapte Unguri rămaseră ascuși într-o baie suterană, unde înarmați, cum erau, petrecură mai multu timp fără a cuteza să iasă afară, așa că decă mai rămăneau acolo, erau espuși pericolului de-a peri de f6ma. Îndată ce Axente înțelese despre aceta,

Inmormântarea Episcopului Popasu.

Despre ultimele zile ale feroicului Episcop al Diecesei Caransebeșului raporteză „Fóia Diecesană“, că vrednicul arhieru și-a atras o răceală în institutul teologic, unde a asistat la esamene, și care răceală s'a agravat prin aceea, că a oficiat în persoană la paratasul pentru prințul de corónă Rudolf, cetind singur rugăciunea de deslegare. Acesta a fost ultima sa umblare la biserică, căci reîntorcându-se în reședință, cădă la pat. Medicul a constatat bronchită. Episcopul începuse a delira și nu mai trăi decât 2 zile. Indată ce și-a dat nobilul său suflet, la 2¼ ore dimineța asessorii consistoriali, încunoscînțați despre morțea lui, se întruniră în reședința episcopescă și în prezența lor răposatul a fost îmbrăcat, conform prescrișilor din tipic, în toate ornatele arhieresci și apoi ridicat de pe pat de către asessorii consistoriali și așezat pe catafalcă, puindu-i-se în mână crucea și pe peptu evangelia; apoi se ținu serviciul pentru eșirea sufletului de Prea Cuv. Sa părintele protosinghelu Filaretu Musta, asistat de mai mulți preoți. După aceea se întruniră asessorii consistoriali spre a lua măsurile de lipsă privitoare la afaceri după morțea arhierului și la inmormântarea lui.

Duminecă, Lună și Marți, până la inmormântare, s'au cetit de preoți și clerici cei patru evangeliști, premergându la fi-care evangelistă ecenia morților.

*

Sicriul era acoperit cu o mulțime de cunună cu următoarele inscripțiuni:

1. „Adencu jeltoriulu Consistoriu diecesan. In memoria bunului Archipastoriu.“ 2. „Eforia școlilor române din Brașov. Intemeiatorulu școlilor și primulu ei fost președinte. Nemuritorulu Episcopu I. P. 7/2 1889.“ 3. „Biserica sf. Nicolae din Brașov. Binemeritatulu său fostu protopopu Episcopulu I. P. 7/2 1889.“ 4. „Orașulu Caransebeș. Prea bunulu său archipastoriu.“ 5. „Das Officierskorps der Garnison Karansebes. Dem edlen hochverehrten Kirchenfürsten.“ 6. „Corpulu profesoralu. Institutulu teologicu-pedagogicu.“ 7. Tinerimea teologică gr. or. rom. Preiubitulu ei păstoru.“ 8. Tinerimea pedagogică gr. or. rom. Preiubitulu ei păstoru.“ 9. Reuniunea învățătorilor gr. or. rom. din diecesa Caransebeșului. Marelui învățătoru, fundatoru și Protectoru.“ 10. „Preoțimea protopresbiteratulu Caransebeș. Pre bunulu și neuitatulu Arhieru I. P.“ 11. „Preoții și învățătorii protopopiatulu Bisericeii-albe. Neuitatulu lor Arhieru.“ 12. „Comitetulu parochialu gr. or. din Caransebeș. Pre bunulu și neuitatulu Arhieru I. P.“ 13. Comuna bisericescă gr. or. din Lugosu. Neuitatulu Archipastoriu.“ 14. „Comuna bisericescă gr. or. Orșova. Nu te va mai uita.“ 15. „Comuna Oravița mont. Neuitatulu Archi-

pastoriu.“ 16. Societatea academică „România Jună din Viena.“ 17. Comunitatea de avere, bunului sprijinitoru.“ 18. Casina română, binemeritatulu intemeiatoru.“ 19. Reuniunea femeilor române din Caransebeș. Neuitatulu Protectoru.“ 20. „Societatea română de cântări din Caransebeș. Neuitatulu ei Protectoru.“ 21. „Ihren edlen Gönner und Ehrenmitgliede. Die Karansebeser Freiwillige Feuerwehr.“ 22. Personalulu tipografiei și librăriei diecesane. Neuitatulu intemeiatoru și mecenatu.“ 23. „Dedicată de prima casă de păstrare din Caransebeș.“ 24. Din venerațiune Familia Stancovicu.“ 25. „Emilia Bartolomei, scumpulu și în veci neuitatulu ei veru. Ioanu Bartolomei blândulu și grațiosulu său episcopu.“ 26. „Nepotele, scumpulu și neuitatulu nostru unchiu. Protopresbiterulu Andrei Ghidiu neuitatulu Arhieru Ioanu Popasu.“ 27. Dela d-na Manziarly o cunună admirabilă de camelii fără inscripțiune.

Inmormântarea s'a întemplată Marți în 7/19 Febr. cu o pompă rară după următorulu programu statoritu de Consistoriulu diecesan:

1. Președintele Consistoriulu însoțitu de membrii consistoriali întâmpină la gară pe Pré Sânția Sa Domnulu episcopu al Aradulu la sosirea trenulu de dimineță și îl conduce la reședință, unde începe ceremoniile funebrele înainte de 9 ore a. m. în sunetulu clopotelor.

2. La 9 ore a. m. conductulu funebrealu va pleca dela reședința episcopescă înaintându până la biserică catedrală, făcându 3 stări: 1) La crucea cea mare din piața principală. 2) La institutul teologicu-pedagogicu. 3) La crucea din strada bisericeii.

3. Ordinea conductulu funebrealu:

a) Conductulu îl deschide tinerimea dela școlele elementare din locu (fetele apoi copiii) formându cu membrii societății pompierilor din Caransebeș două rânduri paralele (șpaliră) în frunte cu crucea mare și praporii. Pompierii voru purta făclii.

b) Corpulu purtătorilor de cunună designați de către tinerimea institutelor, ori de către corporațiun pentru purtarea cununelor.

c) Copiii în stihare cu sfeșnice, ripiți, cruce și prapor.

d) Cântăreții: Tinerimea Institutulu pedagogicu și teologicu urmată de corulu societății române de cântări și muzică din Caransebeș.

e) Preoții afară de funcțiune cu insignii de doliu.

f) Pontificantele precedată de diaconu și preoții funcționatori, îmbrăcați în ornate bisericesci.

g) După preoțimeafuncționătoare urmeză sicriul purtat de opt preoți îmbrăcați în ornate bisericesci. Înaintea sicriulu trei preoți purtându crucea defunctulu, mitra, cărja, encolpionulu. Alături cu preoții funcționatori și cu sicriul se posteză în șpaliră cei ce purtă mașalele și făclii.

h) După sicriu urmeză rudeniile, membrii Consistoriulu și ai Sinodulu eparchialu.

i) Delegații dieceselororor.

l) Reprezentanții autorităților civile și militare.

m) Deputațiunile protopresbiteratelor și ale comunelor bisericesci, alte corporațiun și poporulu.

4. După depunerea sicriulu în biserică catedrală, se va celebra sânta liturgiă.

5. La 2 ore d. a. se va face serviciu inmormântării în biserică catedrală.

6. Sicriul se va transporta apoi cu conductulu în ordinea de mai nainte până la biserică sântulu Ioanu din cimiteru (1 stare la cruce).

7. După serviciulu așezării în mormentu se va depune sicriul în mormentulu provisoriu săpatu în mijloculu bisericeii.

Actulu inmormântării s'a început — după cum relatéză „Fóia Diecesană“ — la 9½ ore a. m. După finirea unui serviciu scurtu, sicriulu ce cuprindea rămășițele neuitatulu Arhieru a fost închis și rădicat pe mâni de către 8 preoți îmbrăcați în ornate, apoi coboritu jos dinaintea porții reședinței episcopesci, unde conductulu funebrealu era deja pus în ordine. La inmormântare a pontificat Pré Sânția Sa D-lu Episcopu Ioanu Meșianu, fiindu asistat de Cuvioșia Sa Părintele protosinghelu Filaretu Musta, ieromonahulu Augustinu Hamsea, protodiaconulu Ignatie Papu, diaconulu parochialu din Lugosu Partenie Pesteanu, toți protopopii și administratorii protopopesci, afară de unulu, care a fost impeditu, și circa 50 de preoți.

Din publicu a participat o mulțime de deputațiun din locu și din afară. O deosebită și plăcută impresiune au făcutu participarea Ilustrității Sale a D-lui Episcopu gr. cat. alu Lugosulu Dr. Victoru Mihalyi de Apșia cu secretarul său Mihaiu Perianu, precum și participarea capitulu gr. cat. din Lugosu prin reprezentantele lui Ioanu Madincea. Au mai participat și Ilustritatea Sa D-lu Dr. Alesandru de Mocsónyi. Dintre deputațiun au participat Eforia școlilor gr. or. din Brașov prin o deputațiune constătătoare din d-nii Ioanu Lengeru, avocat, parochulu Vasile Voina, George Navrea, comerciante, Dr. I. St. Ciurcu, medic. Comuna bisericescă gr. or. română a Lugosulu prin o deputațiune constătătoare din 20 de persoane sub conducerea președintelui oficiulu orfanalu comitatensu, Stefanu Antonescu. Comuna bisericescă a Rușavei, comuna bis. Oravița-montană, precum și alte comune bisericesci. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului.

Protopopiatele încă au fost reprezentate prin câte o deputațiune.

Dintre autoritățile și corporațiunile din locu au participat corpulu ofiterescu alu regimentulu ces. reg. Nr. 43. din locu. Reprezentanța orașulu Caransebeș. Funcționarii dela toate oficiile judecătorești și civile și profesorii dela

școlele din locu. Au mai participat comunitatea de avere, casina română, societățile de cântări din locu „karansebesi dal-és zeneegylet“, „Gewerbe-Gesangs-Verein“, „Societatea română de cântări și de muzică din Caransebeș“, reuniunea industriașilor, corpulu pompierilor și — „Kranken-Verein“.

*

În fruntea conductulu mergeau copiii dela școlele elementare și civile din locu, apoi corpulu ducătorilor de cunună, Gewerbe-Gesangs-Verein, karansebesi dal-és zeneegylet, elevii dela teologie și pedagogie și corulu societății române de cântări, copiii ministranți, apoi au urmat preoții funcționatori. Crucea defunctulu purtată de cel mai bătrân protopresbiteru Alesandru Ioanovicu alu Jebelului. După acesta au urmat doi diaconi, apoi Arhierulu pontificatoru sub baldachin, ér imediatu înaintea cociugulu cărja episcopulu răposat îmbrăcat în veltu negru, purtată de către protopresbiterulu Verșeștulu Ioanu Popovicu, mitra și crucea dela grumași și encolpionulu răposatulu, purtate pe o tavă de argintu de către protopresbiterulu Mihaiu Popovicu.

Apoi a urmat sicriulu încungiurat de ambele părți de purtători de mașale. După sicriu au urmat rudeniile, membrii Consistorulu și Sinodulu eparchialu, apoi diferitele deputațiun și stimatori de ai marelui defunctu. Ordinea esemplară au susținut o pompierii din locu, cari dealungulu conductulu au formatu un șpaliră, purtându torțe.

Astfelu compus conductulu, la 9¾ ore s'a pus în mișcare spre biserică catedrală.

Conductulu funebrealu s'a oprit până la biserică în 3 locuri: la crucea mare din piața, la institutul teologicu-pedagogicu și la crucea din strada bisericeii, unde s'au făcutu stările obișnuite.

Adus sicriulu în biserică, fu așezat înaintea amvonulu și după acesta îndată se și începă celebrarea sfinteii liturgii la care a pontificat Pré Sânția Sa d-lu Episcopu Ioanu Meșianu, asistat fiindu de mai mulți preoți. Liturgia s'a sfirșit la 11½ ore a. m. Sicriulu ce cuprindea rămășițele pământesci ale scumpulu decedat au rămasu espuse în biserică până după serviciulu de inmormântare. Slujba inmormântării s'a început la 2½ ore d. a. la care a pontificat Pré Sânțitul Domnu Episcopu Ioanu Meșianu. La finea acestei slujbe Pré Sânția Sa cu cunoscuta-i elocință făcu panegiricul reposatulu Arhieru, în care se reoglanda fidelu întrega viață și activitatea neobosită ce a desvoltat o răposatul pe terenulu bisericescu naționalu.

dete poruncă tribunilor românesci ca să-i elibereze. Dér cine să-i elibereze? Ungurii erau înarmați cu puscă, așa că nimenea nu se putea apropia de ei fără a nu-și pune în pericolu viața. Afară de asta, nici unulu dintre tribunii, către cari se adresase Axente, nu era în stare a se înțelege așa bine cu ei în limba ungerescă, ca Simeon, din care cauză și sôrtea de a scăpa pe acești nefericiți cădă pe Simeon. Elu se hotărî să se apropie de Unguri, cărora le strigă mai întâiu din depărtare, ca nu cumva să cuteze a descărca pușca asupra lui, căci împușcându-l pe el, numai unu omu voru omori, pe când ei pentru acesta toți șapte voru fi uciși. Ungurii se sguliră în fundulu suteranei. Simeon însu se apropie de ei și în tonu amicabile i provocă să iasă afară, spunându-le să n'abă temă, căci elu este trimis ca să-i pună în libertate.

Nu mai era încătrău. Ungurii, aprópe morți de frică, se hotărîră în cele din urmă ca să iasă și îndată ce eșiră din suterana lor se aruncară la picioarele lui, îi sărutară mâinile, îi sărutară picioarele, nu mai sciau cum să-i mulțămescă și cum să-și exprime mulțămita lor.

Ne mai spunea Simeon și alte episoade interesante din viața lor nomadă de prin munții Roșiei, ne spunea numele mai multor canonici și alți Români distinși, cari se refugiaseră în munți, și ne istorisia cum își ferbeau ei împreună mămăliga și cum la mâncare o sco-beau cu aschiuțe, în lipsa de furculițe ș. a.

Câtă despre Ioanu? — Apoi las'... Elu s'a ispășitu sârmanulu de toate păcatele. Ori pe unde a umblat totu de rău a dat. Cetele lor fură bătute și la urmă desarmate. La desarmare, s'virșită înaintea cetății Albei-Iulia, Ioanu avu ocaziune a face cunoscință și cu Axente. Eță cum:

Axente, care se afla în mijloculu Ungurilor desarmați, încălecându pe calu, provocă pe unulu dintre aceștia să mergă să-i dirégă scara sub picioru. Din întâmplare, persóna către care Axente se adresă în limba ungerescă, era frate-meu Ioanu.

„Nu vorbi, Măria-ta, cu mine ungeresce, căci și eu sunt Românu“ — răspunse elu umilitu.

„Cum? Tu Românu?“ — întrebă Axente.

„Da, Măria-ta, io-su Românu din Sécuime, mă chiamă Ioanu Murășanu.“

„N'ai tu unu frate la noi?“

„Eu nu sciu, Măria-ta; am unu frate, îl chiamă Simeon, dér nu-lu sciu că unde este.“

„Eță, acolo-i!“ — răspunse Axente, arătându cu mâna spre cetate.

Ioanu rămase uimitu.

Axente i spuse tot-odată, că nu-i este iertat a intra în cetate spre a se întâlni cu Simeon și l'u sfătui să plece acasă, dându-i și o recomandățiă spre a fi bine tractat de Români în cursulu acestei călătorii.

Mulțumitu în inima sa, Ioanu plecă spre casă, însoțitu de unu consătenu maghiaru alu nostru, alu căruia nume încă era cuprinsu în biletulu de recomandățiă alu lui Axente.

VIII

Era către toamnă și noi, cei de acasă, nu mai primirăm dela frații nostri nici o scire. Despre Simeon înțeleserăm abia véra, că ar fi căpătat dela unchiulu nostru din Șeușa călăria, de care am vorbitu, și că ar fi plecatu cu ea spre munții lui Iancu, dér că ajuns'a el până la

Iancu, că în ce împrejurări se află și cum trăesce pe acolo — asta n'o sciamu; nu sciamu nici măcaru decât mai trăesce, căci după ce auțirăm despre omorirea lui Farago și a altor numeroși tribunii români, foarte puțină speranță ne mai rămase, că vomu pute să-lu mai vedem vre-odată.

Despre Ioanu, fratele meu de alu doilea, asemenea nu sciamu nimic, căci din momentulu, în care Ungurii l'au răpit din casa noastră, nu l'am mai vedutu și nici veste despre elu n'am mai auțitu.

Totu așa era și cu celelalte femei din sat, cari asemenea nu sciau nimic despre bărbații lor.

Ne aflam într'ostare foarte nemângăiată.

Inchipuți-vé, șese luni de zile și mai bine se nu mai vedă omulu în satulu său altu bărbat decât unu orb și unu schiopu, se nu mai auță altă vorbă bărbătescă, decât strigătele de pe strade ale revoltanților trecători — acesta nu-i lucru puțin.

Mai adauge apoi traiulu nostru pururea în spaimă și posomoritu, societa-

Cântările funebrele precum și cele liturgice le-a executat cu multă frumusețe corul elevilor institutului teologic-pedagogic diocesan și societatea română de cântări din locu sub conducerea profesorului de cântări Antonu Sequens.

După finirea serviciului de înmormântare, conductul funebrelă în ordinea descrisă mai sus au pornit spre biserică din cimiteriu. În biserică acesta după ce s'a mai cetit o scurtă rugăciune, rămășițele pămâtesci ale primului și în veci neuitatului Episcopu român al Caransebeșului au fost așezate spre odihnă vecinică în cripta provisorie din biserică înaintea ușilor împărătesci. După săvârșirea ceremoniei bisericești toate trei societățile de cântări, ce au participat la conductul funebrelă, au executat cu multă precizie câte o cântare funebrelă și cu acesta s'a terminat actul înmormântării la 5 ore după amiez.

„A murit dreptatea.“

(Coresp. „Gaz.“)

Februarie 1889.

Etă ce mi povesti în zilele trecute un conlocutor român, întărind, că faptă implinită sunt speșele sale și nu poveste:

În orașul B. s'a întâmplat — nu de mult — că un proprietar de pământ, având un loc cam de 5—6 jugere tocmai lângă apa S., deregătoriarială — crăscă — din acest oraș punându-și ochiul pe acel locușor, pentru vr'o trebuință, fiindu-i forțe la îndemână, se încercă în totu modul a face tocmeală cu proprietarul, fiă în schimb, ori pe bani.

Dér omul nu se învoi nici într'un chip. Neputând eși pe această cale la rezultat, deregătoriarială începă piră în contra omului — Dumneșeu scie pe ce motive — și sfârșitul aduse cu sine, că proprietarul perdă piră, până și pe la forurile cele mai înalte. Se hotări bietul om să mērgă în persună la Impăratul, sciind, că dreptatea e pe partea lui.

Punându-și merinde, o pornesce la drum.

Cumcă ajuns'a el până la împăratul ori dōră numai la aceia, cari mai înainte l'au judecat — nici el pōte n'a fost în stare să scie de bună sēmă. Destul însă, că i-a fost „mersul pentru ca să se ntōrcă“ mai făcându-și încă o grămadă de cheltueli. I-s'a spus totuși să fiă liniștit și mulțumit, căci i-s'a dat în schimb mai multă pământ. Însă omul nu era împăcat de loc, căci schimbul s'a făcut fără de învoirea sa. De măhnit ce era nu mai scia ce

s'ncēpă. Se gândesce cât se gândesce și în cele din urmă ia o hotărire. Se duce la clopotarul spunându-i, că are mortu, să clopotescă cum va sci mai frumos. De asemenea merse și la clopotarii celorlalte confesiuni din oraș plătind taxa pentru tragerea clopotelor în 3 zile după olaltă.

În ziua următoare sunau clopotele dela tōte bisericile — a mortu. Se credea, că vr'unu omu însemnat din comună a părăsită această vale a plângerilor. Fiecare dintre preoții diferitelor confesiuni credea, că pōte mortu va fi poporanu alu sēu și aștepta însciințarea pentru a se pregăti cu vre-o predică acomodată etc. Trecu ziua primă, dér însciințare ca în palmă.

Locuitorii din oraș încă se întrebau unii pe alții, că cine a murit? Omul celu necăjit se preumbla cu mâinile la spate, cât prin piață, cât pe strade, răspundendū întrebătorilor, că „a murit dreptatea.“ În ziua a doua preoții perđendū-și răbdarea își chemară clopotarii, întrebându-i, că cine a murit?

Spunendu-li-se numele omului care a rēnduit a se clopoti, îndată îl chemară de față și întebatu că cine i-a murit? răspunse și poporulu totu asemenea, că „dreptatea a murit“...

Acum altă pacoste pe capulu bietului om. Elu a fost dat pe mâna judecătoriei și pedepsit cu o sumă mare de bani, rămânendū în urmă sēracu.

Am pus'o această pe hărtia așa precum am arđit'o, și acum se vedem: nu putem trage învțătură din această întâmplare?

Sunt mulți omeni din popor, cari în cauze de piri își mărturisesc, că vor merge la înălțatul împăratu să le facă dreptate. Mai ales în afacerile cu comasările și segregările fi auđi dicendū: „vom vedē noi cine ne va lua moșia strămoșescă, vom merge tocmai la împăratul.“ Ei nu țin sēmă de aceea, că a străbate ađi cu plângerile până la Impăratul nu e lucru ușor, mai cu sēmă în cauze de piri.

Eșu facu dér acei omeni, cari adese-ori sunt nepăsatori, când li-se vatămă drepturile de cătră cei mai mic, mângâindu-se cu nădejdea, că li-se va face dreptate la locurile mai înalte. Atunci de multe-ori e prea târziu și nici să vrea cineva nu mai pōte îndrepta ce a stricat nepăsarea la prima vătămare. Omul s'și apere dreptul sēu până ce e timp și îndată-ce este vătămat de cineva, și în casul de acesteas caute a se sfătu c'unu avocat de omenia și sē-i încredințeze lui pira, dér sē-o facă la timp și neamănat, până ce nu-și pierde după lege dreptul de recursu. Fruntașii din sate arū trebui să lumineze

pe omeni despre aceea, cum trebuie s'și apere drepturile vătămate și încălcate și sē nu-i lase în idea, că nu-i putere omenească, care sē li le ia. Atunci mulți vor fi feriți de mari neajunsuri și nu vor mai trebui să facă nici cheltueli zădărnice cu călătorii pe la locurile mai înalte.

Dascălul.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciul biurolui de coresp. din Pesta)

Budapesta, 2 Martie. Scirea despre intrarea prințului Alexandru de Battenberg în armată se desminte.

Berlinu, 2 Martie. Visita Țarului Rusiei e așteptată în a doua jumătate a lunei Martie. Locul întēlnirei încă nu e hotărît.

Roma, 2 Martie. Foile adevăresc, că Crispi a fost însărcinat cu formarea noului cabinetu. Mai mulți dintre foștii ministri nu vor mai fi în noulu cabinetu.

Belgradu, 2 Martie. Ristic și Mijatovic refușă a forma cabinetul. Acesta pōte că se va înmembri credința lor din partida liberală.

Budapesta, 2 Martie. Studenții au făcut mare tărăboiu (Katzenmusik) ađi-nōpte deputaților Munnich, Busbach și Matlekovics înaintea locuințelor lor. La ministrul Csaky n'au mai putut merge demonstranții, deōrece a intervenit poliția.

Rectificare. În numărul 34 al „Gaz. Trans.“ pag. 3, colona 1, fiind vorba despre însușirile Episcopului Popasu, este a se ceti în rēndul 23 de jos în sus: *nici inima lui nu putea fi departe de buzele sale*, în loc de: „nici limba lui“.... etc.

ECONOMIA

Pământul puhăit și aratul.

Urmare din Nr. 34, „(al Gaz. Trans.)“

Unelte, despre care am vorbit până aici, le întrebunțăm, ca să facem cu ele pământul puhaiu. Se pōte însă ntēpla, că pământul se află într'o stare puhavă, care pentru plante nu este priinciosă, și astfel suntem siliți sē-lu îndesăm și bătătorim. Totu așa se pōte întēpla, că pământul este forțe brușos și numai cu grapa nu suntem în stare a sparge brușii sēu bulgării. Pentru astfelu de împrejurări avem lipsă de o uneltă, cu care putem apăsa și îndesa pământul, și cu care putem sparge și mērunți bulgării mari și uscați. Unelta

acēsta este tăvălugul sēu tăvălucul. Tăvălugul se pōte face din lemnu gros, de pētră sēu și de feru. Mai bine putem sparge și mērunți bulgării cu un tăvălug, care este alcătuit din roți de feru de forma bonului de linte; roțile sunt așezate unele lângă altele în două osii de feru și se pot învērți în jurul lor. Ele au dungă agere (ascuțite) și spargu și mēruntesc și cei mai tari bulgării, pe cari cu tăvălugul de lemn nu suntem în stare a-i sparge.

Plugarii, cari au să lucre pământul, pe cari se fac bulgării tari și îndesați, sē-și cumpere tăvălugu cu roțile de feru, ér aceia, cari n'au astfelu de pământul, se pot mulțami și cu unu tăvălug de lemn, care este mai efincu, sēu cu unu de pētră.

Lucrarea tăvălugului stă în aceea, că apasă sēu bătătoresc pământul. Apăsarea este cu atât mai mare, cu cât este sulul mai gros. Dēcă avem două tăvăluguri de acelaș lemn, dintre care fiesce-care este de 8 măji de greu, dér unu e de 4 metri, ér celălaltu numai de 2 metri de lungu, se ntelege de sine, că tăvălugul celu scurtu trebuie să fie încă odată atât de grosu câtu celu lungu. La tăvălugul celu de patru metri de lungu se vine pe 1 metru o greutate numai de două măji, ér la celu de 2 metri de lungu se vine pe unu metru o greutate încă odată atât de mare, adecă o greutate de patru măji. Din acestea putem ușor înțelege, că tăvălugul celu scurtu și grosu apasă asupra pământului cu o greutate încă odată atât de mare ca tăvălugul celu lungu și subțire.

Apăsarea tăvălugului asupra pământului trebuie să fiă cu atât mai mare, cu cât sunt bulgării (brușii) mai tari, sēu cu cât este pământul mai puhaiu în urma însușirilor sale firesci; și din contră, apăsarea trebuie să fiă cu atât mai mică, cu cât sunt bulgării mai sfērmicioși, mai frageți, și cu cât pământul, pe care flū tăvălugim, se pōte face mai tare, mai desu, în urma însușirilor sale firesci. Împrejurările adese-ori pot fi forțe deosebite și din pricina acēsta trebuie să preferim, să dăm întâetate unu tăvălugu, pe care îl putem face mai greu și mai ușor, după trebuință. Vom alege așa-dēră la cumpărat unu tăvălugu de greutate mijlociă și ne vom face de-asupra pe el, la mijlocu, o ladă și unu locu de ședut. Dēcă avem lipsă de apăsa mai mare, pun-mu în ladă petri, bruși, pământ, grapa, plugul și dēcă tōte acestea nu sunt de ajunsu, ne suim și noi pe tăvălug; prin acēsta tăvălugul se împovăreză și apasă cu multu mai tare asupra pământului.

Este lucru cunoscut, că tăvălugul

tea fără vlagă, vieța tristă și fără de nici o plăcere.

O singură și își este greu a te despărți de iubitul tēu, dér apoi noi, sērmănele de noi, mai bine de o jumătate de an? Cine scie ce-i iubirea și dragostea din casă nu se va mira nicidecum dēcă îi voi spune, că pe noi ne ajunse unu doru cumplitu. Nevestele își doriau bărbații, surorile frații, fetele amanții. Tōte inimile se topeau de doru.

Lipsa bărbaților însă începărăm a-o simți și pentru aceea, pentru-că nu avea cine să lucreze moșile. Anul era roditor, ce-i drept, dér ce folos, dēcă lipsiau brațele de lucru. Nu-i vorba, femeile nōstre se pricepeau și la lucrul câmpulu, așa că afară de cosit, pot dice că în tōte celelalte lucruri puteau înlocui pe bărbați, dér pe lângă tōte acestea lucrul nu prea avea sporu, căci nu erau brațe de ajunsu.

În fine nu mă îndoesc, că din cele dīse până aci, ori cine își va putē face o idee despre nespusa însuflețire, cu care la re'ntōrcere fură întēpinați bărbații nostri din partea familiilor lor.

Când se'ntōrse Iaconu acasă imi a duc

aminte, că era tōmnă; o fi fost pōte cam pe la începutul lui Septemvre. Elu intră în casă însoțit de feciorul Ungurului Asztalos, consoțul sēu de călătorie. Din față, din îmbrăcăminte și din tōte ale lor se vedea, că au trecut prin mari suferințe. Mama începă să plângă de mila lor, căci erau atât de topiți, atât de flenduroși și nespălați, încât imi este cu neputință a descrie înfățșarea lor.

Ajungă a vē spune, că pe lângă tōtă bucuria fără sēmēnū, ce ni-o causă sosirea lor, nu li-am putut face loc în casă, până nu i-am trimis mai întâiu în fundul grădinei, ca să se curețe, sē-și schimbe hainele și să se premenescă. De flămândi ce erau abia mai puteau să vorbescă. Biletul de recomandă al lui Axente nu le folosi nimic, căci ca unii, cari făceau parte din cetele unguresci, își perdură ori ce încredere înaintea Românilor. Aceștia nu voiră să credă, că biletul este scris de Axente, ba din contră, îi priveau ca pe nisce înșelători și adese-ori îi huduiu dela casele lor.

Tot în asemenea deplorabilă stare se re'ntōrseră și ceilalți consoți ai lor de lup-

tă. „Eroii“, cari aprindeau satele și jăfuiu locuințele omenilor, dicu, acei neastēmperați „eroi“, cari prin cruđimile lor ne mai pomenite umpluseră poporașinea de flori, cari scoțeau după tribuni și ucideau preoți romănesci, acești adevērați eroi ai tirănilor se re'ntōrseră acum dela luptă slugarnici și umiliți.

Nu trecu după acēsta mai multu ca două săptămāni și etă că vinu Muscali. Acum Sēcui se ascund prin pesceri și suterane. Ei credeau, că Romāni vor cere rēsplată pentru măcelurile săvērșite pe piața Osorheiului și aiurea, dér n'au făcut'o. Nu s'au mai săvērșit asemenea cruđimi strigătoare la ceru.

Sciu forțe bine, cum în comuna nōstră Romāni luau în apărare pe Sēcui tocmai așa, precum îi protegiaseră și pe timpul venirei Grănițelor dela Năsud și venim și Sēcui la rēndul lor făcuseră cu Romāni. Nici unu dintre Sēcui din satul nostru n'a avut a suferi nimic din partea Romānilor și a celor ce erau cu ei.

După vre-o 3 ori 4 săptămāni Muscali se retrag. Mai trecu apoi vre-o 15 zile și etă, într'o frumoșă și de tōmnă,

cam pe la finea lui Octomvre, pe unu armăsar negru și frumos se ivesce unu călăreț. În partea stângă strălucia sabia lui voinicescă, ér în dēpta ținea cu fală unu bulgărăș de aur, adus din minele dela Abrud. Bărbați, femei, bătrāni și tineri esu la pōrtă sē-lu admire. Falnicul june înainta cu mândria pe stradele din sat. Ajunsu la casa nōstră, strigă unu „Vivat!“, intră în curte și descalecă.

Acesta era Simeon.

* *

După revoluțiune, tribunul Simeon Murășan se căsători cu fiica protopopului Ioan Deacu din Sebeșul săsescu. După ce practicase mai întâiu lângă Macaveiu Popu din M. Osorheiu, intră în funcțiunea de actuar de cerc (bezirks-aktuar) în Alba-Iulia, u.de înaintă mai în urmă ca adjunct de cerc, și în calitate a cēsta fu strămutat la Teuș, unde petrecu 6 ani. De aci fu strămutat ca fișcal în comuna Baroth din Sēcume, unde petrecu până la finea vieții sale.

Gregoriu Maior.

ne face foarte mari greutate când îl întorcem sau când îl cârmuim. Sulfurile nu se pot învârti, ci alunecă, se tîresc numai, grămădesc dinaintea lor mult pământ și împovăreză vitele foarte tare. Neajunsurile acestea le putem însă delătura astfel, că sulfurile nu le facem numai din o singură bucată, ci din câte trei bucăți, din două mai lungi, der deopotrivă, și din o bucată cu multă mai scurtă.

Bucățile le găurim tocmai prin mijloc și le așezăm într'un rudu de feru rotund, ca osia. Bucata mai scurtă o așezăm la mijloc, ăr cele lungi la margine și capetele osiei le așezăm în carămii de pe marginea tăvălugului. Intocmindu tăvălugul astfel, fiesce-care bucată a sulului se mișcă de sine în jurul osiei de feru. Dacă facem cu tăvălugul acesta o învîrtire, numai bucata cea scurtă dela mijloc mai alunecă, se mătărie, ăr celelalte două se învîrtesc în jurul osiei, și anume una se învîrte spre înainte, ăr cealaltă spre înapoi. A-fără de acesta se mai recere, decât e ca tăvălugul să fie bun, ca cele trei bucăți ale sulurilor să fie deopotrivă de gróse și pe deplin rotunde. Sulfurile se fiă la capete legate cu cercuri de feru ca să nu se crepe, ăr carămii de pe margine e mai bine să fie de feru,

Când întorcem, se mănăm vitele astfel, ca tăvălugul să facă un arc mai mare. Dacă lucrătorul său poganiul merge dindărăptul tăvălugului său șede pe el, este totu una, de întorce în dreapta sau în stînga; decât merge pe lîngă vite, trebuie să întorcă totdeuna spre dreapta, fiind-că pe pământul tăvălugit merge mai ușor și, privind înapoi, pôte îndată băga de sémă, de merge tăvălugul bine sau nu, adecă pôte vedé, decât rămâne pământu necălcăt de tăvălug, și pôte potrivi vitele, ca numai o fășă de pământ de trei centimetri să fie călcătă cu tăvălugul de două-ori.

Este foarte gróșită părerea aceea, că pământul tăvălugit păstrează umedela mai bine decât pământul neîndesat, puhaie. S'au făcut încercări multe și cu deamăruntul și s'a adevărit, că lucrul este tocmai întorsu: pământul tăvălugit se usucă, se svîntă cu multă mai repede, decât cel netăvălugit. Pământul puhaie are găurele, porii mari, care prin tăvălugire se micșcă.

Când este vreme secetosă, uscată, în porii din pământ se află aer, care este conducător de căldură foarte rău; mai mult aer se află în pământul puhaie, în porii cei mai mari ai pământului uscat; în aceștia străbate așadără căldura mai anevoie și mai încet și prin urmare în pământul puhaie și apa aburează mai încet. A-fără de acesta în porii său găurelele cele mici ale pământului tăvălugit umedela se ridică cu multă mai ușor și mai repede în sus, decât în porii cei mari ai pământului puhaie și astfel și aburează mai ușor.

Ómenii au băgat de sémă, că în pământul uscat sémintele incolțesc și răsăr mai repede decât tăvălugim pământul; de aici s'a nascut în ei credința, că pământul tăvălugit păstrează umedela mai bine, decât pământul puhaie. Părerea acesta este însă greșită. În pământul tăvălugit sémintele incolțesc și răsăr de aceea mai repede, fiind-că prin tăvălugire pământul se îndesă și particulele de pământ vin mai aproape de séminte; sémintele vin în atingere cu mai multe particule de pământ și pot primi dela ele mai ușor și mai repede umedela trebuinciosă pentru incolțire. Din pricina acesta trebuie să tăvălugim bine pământul uscat și puhaie îndată după-ce am sémănat. Der pentru-ca pământul să nu se usuce prę repede sau ca să nu se nomolăscă, decât dă în curendă vre-o plóia, și să nu se facă pe de-asupra o scórță, prin care aerul nu pôte pătrunde cu înlesnire în pământ, se grăpăm puțin

pământul după tăvălugire cu o grapă ușoră.

Pământul îl putem tăvălugi numai atunci, decât este destul de svîntat și nu se lipsește de tăvălug; pământul năsipos se pôte lucra cu tăvălugul și în stare umedă, fiind-că nu este de loc lipicios. În anii secetoși fără tăvălug nu suntem în stare să lucrăm pământul cum se cade și mai cu sémă pământul, care face mulți bulgări. De aceea unelta acesta folositoare se nulipsescă din curtea nici unui plugar, care are pământuri brușose sau bulgăroșe.

Părțile de căpeteniă, din care este alcătuit pământul, sunt argila, lutul, năsipul, varul și huma. Argila și lutul fac pământul cleios și trëndos; cu cât se află în pământ mai multă argilă și lut, cu atât este pământul mai trëndos și mai tare și cu cât se află mai puțină argilă și lut și mai multă var și huma, și cu deosebire năsip, cu atât este pământul mai puhaie și fragedu. Se înțelege de sine, că împrejurările amintite aicea au o înriurire foarte mare asupra lucrării pământului și ne ușurează sau ne îngreuiază lucrarea.

Pământul năsipos-argilos și puhaie, văros și humos, îl putem lucra și ara atât în stare umedă cât și în stare uscată. Dacă pământurile, despre care e vorba, sunt uscate, nu se adună și nu se întăresc atât de tare, încât să nu le putem sparge cu an plug bun, ăr decât le arăm în stare umedă, sau nu fac brăși (bulgări) de loc, sau și decât fac, fac numai astfel de bulgări, care se mărungesc de sine după-ce se uscă, sau îi putem foarte ușor mărungi cu grapa și cu tăvălugul.

Tóte celelalte soiuri de pământ și cu deosebire pământurile lutose și argilose, primăvera și véra nu este bine să le arăm în stare umedă, decât se pôte, fiind-că în stare umedă se bătătoresc și se frământă foarte tare prin pașii vitelor și prin plug, și decât urmază vreme secetosă se fac pe ele brăși (bulgări) tari ca pétra, pe care sau nu-i putem mărungi de loc, sau numai foarte cu anevoiă. Tóamna putem ara în stare umedă și soiurile acestea de pământ, fiind-că preste érnă gerul le mărungesc și le face puhaie. În stare uscată putem ara și pământurile lutose și argilose, decât prinde plugul, fiind-că brușii, care se nasc, nu sunt spre pagubă, ci din contră sunt spre folos.

Am vădutu mai înainte, că pământurile lutose și argilose se bătătoresc și se întăresc foarte tare prin ploie; fiind însă pământul foarte uscat, oblu și tare, aerul nu pôte pătrunde în el decât numai foarte cu greu. Aerul are însă asupra pământului o înriurie de totu binefăcătoare, îl îngrășă și îl face mai roditor. Dacă spargem pământul, suprafața lui se mărește în mod însemnat prin brușii (bulgării), ce se nasc și aerul vine cu multe părți de pământ în atingere, și fiind pământul cu mult mai poros decât atunci, când este nearat, aerul pătrunde foarte ușor în el și-l înbunătătesc. Cu cât stau brușii timp mai îndelungat la sóre, cu atât se uscă mai tare, cu atât este mai bine, fiind că decât dă o plóia bună și grăpăm, brușii se mărungesc de se fac ca cenușă.

Sentințe.

Este ușor a forma inimile crude, der este greu a stîrpi greșelile crescute cu noi. Seneca.

Răul în nascere se pôte ușor îndăsuși; după-ce s'a învechit devine mai puternic. Cicero.

A educa un copil însemneză: a ajuta copilului, ca să devină din elu aceea, ce pôte deveni în urma dispozițiilor sale natu-

rale și ceea-ce are să devină în urma voinței lui Dumnezeu.

I. H. Schren.

Educațiunea în fericire este o disciplină, în nefericire unu asil, unu loc de scăpare, la bérânețe este petrecerea cea mai frumoasă.

Aristotele.

Educațiune însemneză: a deprinde virtutea la condițiunile și a o forma pentru condițiunile, sub care putem exista în genere în lume și în cercuri mai restrinse în deosebi.

Goethe.

Educațiunea progresază dimpreună cu cultura popórelor; de aceea arată popórele în educațiune și prin educațiune până la ce tréptă a culturai au înaintat: vieța unui popor se zugrăvesc în principiile sale de educațiune; normele de educațiune sunt oglinda vieții lui.

Dr. Karl Schmidt.

Scopul principal al educațiunei este a înveța ca să lucrăm cu osteneță și cu silință. Schlosser.

După părerea mea mai bine educat este acela, care scie mai bine suporta binele și răul vieții acesteia.

I. Rousseau.

Copilul se nu învețe aceea, ce nu-i este de folos pentru vieța acesta și cealaltă; în educațiune nu se tractază numai despre cunoscințe, ci și despre religiune și virtute.

Comenius.

HIGIENĂ.

Ingrijirea copilor de țită.

Trebuie să alegi locul pentru pătisorul copilului, să nu fiă aproape nici de ușă, nici de ferestă, nici de sobă; așternutul se fiă alcătuit din o salteluță (țolșor) acoperit cu unu cersafu (lepedeu) curat, și pe deasupra o mușama (pânză cerată), o pernuță sub cap și o plapomă ușoră; odaia trebuie să fiă totdeuna bine aerată și cu o temperatură potrivită și întotdeuna egală; îmbrăcăminte copilului trebuie să fiă alésă după timpul anului.

Vara să-i pregătesc mai multe cămășute deschise înderēt de pânză môle și pieptărașe (zabunele) făcute din pichet alb subțire sau împletite cu acșorul (iglița) din bumbăcel; căițele (bonetele) să fiă totu pânză môle pusă în două și lucrate cu băgare de sémă, ca cusătura să nu supere pe copil; pe deasupra poți să-i faci o căiță de tulpan (pânză foarte subțire și fină) sau împletită cu iglița; mai trebuiesc bărițe, care apără pe copil să nu-și ude pieptul la alptare sau când i-se va da puțină hrană cu lingurița.

Pentru érnă, tóte hainele trebuiesc făcute din materii călduroșe și potrivite după etatea copilului; pânzăturile (cărpele) să fie de pânză môle și trebuie să ai mulțioșore, ca să le pótă desu schimba, fiind că copilul trebuie ținut foarte curat. Să ai câteva scutece de pichet și câteva fășii lungi și lătișore; apoi trebuie și scutece de flanelă môle pusă în două păruri, fiind că se lipsește de corpul copilului și-i ține cald.

Baiă (scăldătoare) trebuie să-i faci de două ori pe zi, adecă dimineața și séra, ăr de nu se pôte, atunci cel puțin în fiecare zi odată, apa să fiă abia caldă și ca s'o potrivesc bine să înmoi o pânzătură și du-o la ochi și de nu-ți pare prea caldă, atunci e tocmai bună (24 până la 25 gr. Reaumur), acesta e ca pentru început; în urmă trebuie să deprinzi pe copil încet cu încet cu apă totu mai răcorită, așa ca să se potrivescă cu căldura corpului, însă nici odată de totu rece. Aședndu copilul

în baie, să-i potrivesc capul puțin mai ridicat pe nisce pânzături, ca să nu pótă intra apa prin urechi; să nu lași copilul nici unu minut singur, ca să nu se sucască cu fața în jos și să se înădușe; capul se îl învlesc cu o pânză muiată, totu astfel și corpul der ușor, ca să se pótă mișca; să ai pregătit unu mic vas cu apă curată, totu căldicică și o mică pânză curată pe care trebuie s'o înmoi în această apă și să speli înainte de tóte pe copil în gură, gingiile, cerul guri, și limba trebuiesc bine șterse cu degetul învilitu cu pânză; apoi să-i speli capul, poți să întrebunțezi gălbenuș de ou sau săpun bun, numai să-i feresc ochii, apoi urmază să-i speli totu corpul bine să-l freci ușor cu mâna învilită cu pânză peste totu locul, mai ales sub-suori, la părțile gingașe, la tóte încheieturile, și la copii grăsulii la încreșturile care se fac, fiind că ei se roșesc ușor la asemenea locuri; să ai pregătită apă fierbinte, ca să poți adăoga câte puțin la baie, ca să fiă totu aceiași temperatură și în totu timpul cât va sta copilul în baie să torni cu mâna apă pe cap și pe partea corpului care stă acoperită, fiind că trebuie să-i desvalesc totdeuna numai partea pe care o speli; copilul nu trebuie lăsatu prę mult în baie și scoțendu-l să ai o pânzătură mai mare încălđită, să-l învlesc bine, să-l acoperi cu plapuma și să-l lași să se sghicesc; hainele ăr trebuie încălđite; să-i desvalesc înteu capul, să-l ștergi bine la urechi, după cap și capul cu totu, să-i pui căița; apoi să-i desvalesc pieptul, șterge-l bine subțiori, îmbracă-i cămășuta pusă în pieptar, și pune-l apoi pe cărpele și pe scutecul pregătit de mai înainte și îl învlesc; fașa trebuie să aibă la unu capet două șireturi cusute și să fiă făcute vătuc cu acestu capet înăuntru, ca să fiă ușor de înfășurat; fașa pentru buric să fiă mai mică și se întrebunțezi până la 6 săptămâni și mai mult; acesta apără să nu se facă o surpătură. Pe copil să nu-l înfăședi dela umeri, ci dela mijloc în jos, ca mișcările mânilor să fie libere, ca pieptul și plămâni să se pótă desvolta mai bine. — (După „F. Blanduziei.“)

Din traista cu minciunile.

L'au mâncat lupii.

Unu Țiganu se duse la popa și-l rugă să-l învețe „Tatălu nostru“. Băgu sémă, văduse și el, că e mai mare rușinea, să nu scie o rugăciune, pe carți-o spune ca pe apă până ș'unu copil de trei, patru ani.

Popa, bun de inimă, se învoi cu rugăminte cioroiului și îndată încep a rosti rar și deslușit rugăciunea, pe care Țiganul nostru voia s'o învețe. Acesta o făcu el de mai multe ori, der în zadar. Ceea ce-i intra lui Sarsailă pe-o urechiă, îi eșia pe cealaltă.

Încercă și altfel. Anume încep a dice totu câte-o paticică, ca de pildă: Sfîntescă-se numele tēu, ori: Vie împărăția ta, și ceea-ce spunea dēnsul, îl pune și pe Țiganu s'o dică de câte-va ori, — der totu de giaba.

Țiganul nu putea să țină minte, și pace bună!

Vădend Sfinția sa, că n'o pôte scote la cale în nici unu chip, și aducend-și aminte, că Țiganul are vre-o două dec, trei-deci de oi, îi duse cioroiului:

„Mēi haramule, du-mi-te acasă și-ți adă oile la mine 'n curte, să te învētu Tatálu nostru de pe ele!“

După ce-și aduse Țiganul oile, popa le puse în rēndu, ș'apoi grăi:

„Băgă de sémă, mēi Țigane, cum stau oile acuma. Uită-te: plāvana ceea de colo din cap este „Tatălu nostru“, pe vecin-sa o botezăm: „Carele ești în cer“. La a treia îi dicem: „Sfîntescă-se numele tēu“, și așa urmă popa

mai departe până când isprăvi totă rugăciunea.

„Noa, acum am înțeles, alduiască-te D-zeu, cinstite părinte!“ răspuse Țiganul plin de bucurie.

După vre-o două, trei săptămâni, ducându-se popa în câmp, din întâmplare dă cu ochii de Țiganul, ce-și pășea oile pe miriște. Cum îl vede, îl și întrebă:

„Măi Pralo, mai ții tu minte Tatălău nostru? . . . Ean și-mi-lă odată!“

„Indată, cinstite părinte, numai să-mi pună oile în rând!“

Și cum își aședă oile, Țiganul și începă: „Tatălău nostru carele ești în cer, vie împărăția ta. . .“

„Da pe „Sfințescă-se numele tău“, unde l'ai lăsat, zăpăcitură?“ întrebă popa necăjit.

„Dumniata să fi sănătos, cinstite părinte! . . . Ala n'a trăit decât numai două zile, după-ce i-ai pus nume . . . L'au mâncat lupii!“

Mai lasă-mă și 'n pace.

Un Țigan mirosise, că 'n podul popii Vasile trebuie să fie o slănină pusă la fum. Nici una, nici două, el gândi când nu era nimenea prin curte, prin tindă, și sterge-o pe trepte 'n sus la locul cu norocul! De veselă ce era Corăilă, când se vedu lângă o bucătică mai bună, nici nu băgă de seamă, că calcă prin podul popii mai habitură ca prin bordeiul lui.

„Dă astă minune“, gândi părintele Vasile dela o vreme. „Cine-o fi jucându brăul pe lângă slăcina noastră?“ Și cătu dai în palmă, și sui treptele cu o despicătură sdravănă în mână.

„De ce cântă, cioră, în podu la mine?“

— „Ni iacă-tă, părințele, am venit să mă încălțesc un pic, că mă lua Tororul de frig.“

„Da traista de ce-o ții în mână?“

— Da să mă apăr de fum, mănâncă-ț'ăș curcanii, părințele!

„Da cu cuțitul ce vrei să faci?“

— Mai lasă-mă și 'n pace cu atâtea întrebări, că prea ai vrea să le scii toate și sfinția ta!

MULTE ȘI DE TOATE.

La esamenți.

Profesorul (cătră un școlar foarte tăcut): Spune-mi cu ce parte a fizicii te-ai ocupat mai mult?

Studentul: Cu magnetismul.

Profesorul: Așa? Scii declinațiunea acului magnetic?

Studentul (vesel de acastă întrebare): Da, o sciu.

Profesorul: Atunci să te aud.

Studentul: Acul magnetic, (a) acului magnetic, (pe) acul magnetic.

O crimă grănică.

Diarul „Hakikat“ din Constantinopol spune, că o grănică crimă s'a săvârșit la Galata. Un băiat dintr'o brutărie din Galata în vârstă de 16 ani, cumpărase un bilet al loteriei Ottomane și la ultima tragere câștigase lotul cel mare de 300,000 lei. După ce făcuse cunoscut stăpânului său, că câștigase 300,000 lei, se duse la Bancă spre a se înscrie ca să i-se dea banii, apoi se reîntorse la brutărie, unde făcea planuri pentru viitor. A doua zi stăpânul însoțit de câțiva brutari luă pe băiat și îl aruncă în cuptor unde îl arse de viu. După săvârșirea crimei stăpânul se duse la banca otomană spre a reclama banii. Fiind însă întrebat, cum se face că în ajun venise o altă persoană, el se turbură și răspuse în mod îndoișos. Poliția fu înștiințată și brutarul fu arestat. Elu mărturisă, că după ce legă pe băiatul, care câștigase, l'a aruncat în cuptor, unde aprinsese de mai înainte un mare foc.

Sfârșitul lui.

Redactorul fôiei periodice bisericești „Christian Herald“, care e foarte lăpătat, predicatorul Baxter, a ținut într'una din Duminecile trecute în teatrul cel mare din Birmingham o conferință asupra sfârșitului lumii. Scena era teoperită cu decorațiuni înfiorătoare, care înfățișau fêra apocalipsului, bălaurul, schelete și alte lucruri îngrozitoare. După Baxter, împărăția lui Dumnezeu cea de o miă de ani va începe chiar în anul 1901. Până atunci însă se voru petrece în lume întâmplări îngrozitoare. Austria va perde provinciile dunărene, Britania Mare va perde Irlanda și India. Și toate acestea le dovedi el din Biblie!

Un balu clasicu.

Precum spunu foile grecesci, Dr. Schliemann archeologul a întrunit deunăzile în frumoasa sa casă troiană din Atena întreaga societate ateniană de frunte la un balu clasicu. Fiecare ôspe a trebuit să apară în costum vechiu grecescu (elinu), și s'au jucat danțuri vechi grecesci (eline). Petrecerea s'a estinsu asupra lămuririi unor chestiuni științifice; lumea mai tinêră au făcutu să reînvieze întrunirile contemporanilor lui Pericle. Dr. Schliemann se duce la Creta să desgrope unu monumentu alu lui Joe (Jupiter.)

Statua generalului Boulanger.

În nordul Europei, dice „Le Courier du Soir“, este obiceiul ca, în timpul iernei, să se facă statue de zăpadă, de o înălțime foarte mare, reprezentându pe ômenii politici ai țilei; pe lângă aceste statue se află nisce cutii în cari aruncă fie-care câte ceva, și sumele cari se găsesc în ele sunt împărțite locuitorilor cari suferu din cauza iernei. În ierna acosta s'a făcutu la Copenhaga statua de zăpadă a generalului Boulanger, și pare că ea a avut un mare succes, căci s'a adunatu aproape o întreagă avere, care a fostu întrebuințată pentru binefaceri.

O călătorie prin Europa cu velocipedul.

a proiectat să întreprindă o societate de Americani. Ei voescu să cerceteze pe mașinele loru Englitera, Franca, Elveția și Germania cu deosebire însu orașele Strassburg, Baden-Baden, Heidelberg, Mainz, Koblenz, Köln și toate acestea sub conducerea unui Mr. Elvell.

Lucrul la casă.

Un bărbat K. Schrader cu soția sa H., ambii de înalta poziție socială, se exprimă într'o scriere a lor, apărută de curând asupra culturii fetelor în economia casnică, în modul următor:

De regulă se dice, că numai femeea trebuie ași câștiga cunoscince într'ale căsniciei. Dêr și bărbatul are lipsă de aceste cunoscince. Elu trebuie nu numai să cunoscă, dêr și să respecte atâtu scopurile cât și mijlocele economiei casnice, êr nu să gândească numai la sine însuși și să nu țină sêmă de nimic. În proporțiun restrînse are să ajute și elu cu lucru, spre a ține în stare bună casa, grădina, unde se află și grădina, și peste totu ași lua asupra și îngrijirea unor afaceri casnice. Multu, foarte multu pôte elu economisi prin acosta. Unu exemplu pentru toate: A chema măsuri pentru toate lucrurile de nimic, e pr scump, nu are loc; a lăsa casa êrăși în nerânduială, de asemenea nu se pôte; ei bine, dêr reparaturile cele mici se facu mari și costă mult și apoi aceste mici lucruri să fie neglijate?

Instrucțiunea lucrului de mână în școlă, chiaru din acestu punctu de vedere, are de a deslega multe și mari probleme.

Tergul de rimatori din Steinbruch. La 25 Febr. n. starea rimatorilor a fost de 107 970 capete, la 25 Febr. au intrat 900 capete și au eșit 760, rămânând la 25 Februarie un număr de 108,164 capete. — Se notă: marfă ungurească veche, grea dela 52 până la 53 1/2 cr. — marfă ungurească tineră grea dela 54 cr. până la 55 cr., de mijloc dela 52 1/2 cr. până la 53 1/2 cr. — ușor dela 50 cr. până la 51 cr. — marfă țărănească grea dela 51 1/2 până la 52 1/2 cr. — de mijloc dela 51 până la 51 cr. — ușor dela 50 cr. până la 51 cr. — Marfă de România, de Băkon grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc dela — cr. până la — cr. Marfă sêrbescă grea dela 51—52 cr. transito mijloc grea dela 50—51 cr. transito ușor dela 50—51 cr. — Porci îngrășați de unu vnu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 26 Febr. 1889.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Pretul per 100 chilgr., and various grain types like Grâu Bănățeneșcu, Grâu dela Tisa, etc.

Cursul losurilor private din 27 Febr.

Table with columns: comp., vinde, and various financial instruments like Basilia, Creditu, Clary 40 fl. m. c., etc.

Cursul pieței Brașov

Table with columns: Bancnote românesci, Argintu românescu, Lire turcesci, etc.

Cursul la bursa de Viena

Table with columns: Renta de aur 4%, Renta de hârtă 5%, Imprumutul căilor ferate ungare, etc.

Table listing various financial values and interest rates, including Rentă română perpetuă, Rentă română amortisabilă, etc.

Bursa din București din 15/27 Febr.

Table with columns: Valori, % and various financial instruments like Rentă română perpetuă, Rentă română amortisabilă, etc.

Calendarul septembrie, showing days of the month and corresponding Julian and Gregorian calendars.

Advertisement for 'Tuse nu mai este!' (Cough is no more!) featuring a medicinal product and contact information for Dr. Aurel Mureșianu.

„HUNEDOARA“

însoțire de anticipațiune și credit în Deva.

CONVOCARE.

Domnii participanți ai însoțirii de anticipațiune și credit „Hunedóra“ se invită în virtutea §§-lor 23 și 24 ai statutelor la a **IV-a ADUNARE GENERALA ORDINARĂ**, care se va ține în Deva la 2 (14) Martie 1889 la 3 ore d. a. în localul însoțirii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Alegerea unui președinte și a unui vice-președinte, precum și a doi scrutinători și doi secretari.
2. Raportul directorului, cu privire la activitatea consiliului administrativ și la starea casei însoțirii pe anul 1888; raportul comisiei de supraveghere și hotărârea asupra profitului curat.
3. Satorirea bugetului pe anul 1889.
4. Hotărâre asupra părților fundamentale nesolvite deplin.
5. Alegerea directorului și a vice-directorului pe timp de 3 ani.
6. Alegerea celor 12 membri în consiliul administrativ pe timp de 3 ani și a secretarului.
7. Alegerea comisiei de supraveghere pe timp de un an.

În lipsa membrilor recerți,—de peste jumătate a părților fundamentale deplin solvite,—adunarea se va ține, în înțelesul §-lui 25 din statute la 12 (24) Martie a. c. totu la timpul și în localul indicat.

Domnii participanți pot lua parte séu în persoană, séu prin plenipotențiații lor, cari asemenea au să fiă participanți fundamentali (§ 26); nime nu pôte esereita însă mai multe de 20 voturi (§ 10).

În adunarea generală numai părțile fundamentale deplin solvite vor fi admise la vot.

În timpul închierii bilanțului însoțirea a avut 334 părți fundamentale; în decursul anului 1888 au intrat 4 și au eșit 2 (§ 49).

Din ședința consiliului administrativ al însoțirii „Hunedóra“, ținută în Deva la 11 (23) Ianuarie 1889.

Ioan Papiu m. p. v. directoru. **Nichita Luculețiu**, secretar s.

Activa.		Contul bilanțului pro 1888.		Passiva.	
1. Cassa în numărare	1426 75	1. Părți fundamentale	13906 —		
2. In cambii	22362 05	2. Depunerî și interese capitalisate	26855 45		
3. In obligațiuni	19007 —	3. Părți ordinare	30 —		
4. In mobiliară	214 20	4. Int. la părți fund.	1871 —		
5. Anticipațiuni	62 —	5. Interese anticipate	359 42		
6. Anticipat. de chirie	66 67	6. Fondul de rezervă	808 83		
7. Taxe de protest	4 15	7. Profit curat	1195 97		
8. Losuri	31 56				
	43174 38		43174 38		

Spesele		Contul profitului și perderilor pro 1888.		Venitele	
1. Interese la depunerî	1563 21	1. Interese de escomptă	3175 04		
2. Remunerațiuni	830 —	2. Provisiuni	805 57		
3. Timbru	29 35	3. Diverse accidente	687 67		
4. Contribuțiune	367 25				
5. Diverse spese	385 —				
6. Taxe de prezență	97 50				
7. Chiria	200 —				
8. Profit curat	1195 97				
	4668 28		4668 28		

Deva, la 13 Decembrie 1888.

Ioan Lazariciu m. p., cassar. **Ioan Papiu** m. p., vice-director. **Ioan Simionasiu** m. p., comptabil.

Subsemnata comisiune de supraveghere am examinat contul profitului și perderilor și, conformându-l cu registrele principale și auxiliare ale însoțirii, ținute în bună regulă, l'am găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Deva, la 12 Februar 1889.

Antoni Cuteanu m.p. **Dr. Ioan Miha** m.p. **Petru Dragits jun.** m.p.

Pentru Dame! Camisole Helvetiane

de mătase și de bumbac.

Aceste camisole se lipesc de corp, de orice împletitura lor mecanică este dublă; mențin corpul în căldură plăcută, fără de a-i detrage cu desăvârșire atingerea cu aerul, precum se întâmplă la țesături dese. Aceste camisole elastice, ușoare și durabile nu recer la spălarea lor o altă tratare, decât aceea ce se observă obișnuit la spălatura vestmintelor dedesubt tricotate.

Se află de vânzare la

Sofie Obert
Tergu Callor. 88.

CONVOCARE.

Reuniunea de împrumut și păstrare „SPERANȚA“ din Borgoprund va ține

adunare generală

în Borgoprund la 24 Februarie 1889 la 2 ore p. m.

Obiectele:

1. Censurarea rațiunilor, satorirea bilanțului și împărțirea dividendelor
2. Propunerile consiliului de inspecțiune.
3. Propunerile direcțiunei.
4. Propunerile membrilor.

Pentru cazul când la acestu terminu nu s'ar aduna membrii de ajuns în înțelesul statutului totu prin acestu anunț se convoca a a doua adunare generală pe 6 Martie 1889 la 2 ore p. m.

Borgoprund, în 24 Ianuarie 1889.

Directorul reuniunei

Dr. N. Hângănuțu.

Conspectu de circulațiune pe anul 1888.

Nr. cur.	Percepțiuni	Val. aust.		Nr. cur.	Erogațiuni	Valut. aust.	
		florin	cr.			florin	cr.
1	Restul cassei cu finea 1887		336	1	Deposite replătite	1355	70
2	Capital fundam. talu	4094	69	2	Interese după deposite	51	80
3	Deposite	2814	71	3	Darea de 10% după interese	9	06
4	Capitale replătite	1789	85	4	Capitale elocate	7627	—
5	Interese după capitale elocate	1751	80	5	Darea regescă ș. a.	57	50
6	Provisiune	76	27	6	Administrațiunea	510	—
7	Taxe de înscriere	44	75	7	Dividende și percente ridicate	1188	86
8	Interese de întârziere	96	77	8	Tipărituri	1	91
9	Diverse	439	01	9	Diverse	219	71
		11111	21	10	Restul cassei cu finea 1888	89	67
						11111	21

Conspectu de venite pro 1888.

Nr. cur.	Căștigu	Val. aust.		Nr. cur.	Pierdere	Val. aust.	
		florin	cr.			florin	cr.
1	Interese solvite pro 1888	1509	80	1	Interese după deposite	118	43
2	Interese restante pro 1888	253	48	2	Interese după capitalul fundam.	901	86
3	Provisiune	76	27	3	Darea de 10% după interese	11	84
4	Taxe de înscriere	44	75	4	Fondul de rezervă	100	25
5	Interese de întârziere	96	77	5	Administrațiunea	520	—
6	Diverse	264	73	6	Darea reg. ș. a.	57	50
		2245	80	7	Diverse	1	40
				8	Saldo	534	52
						2245	80

Intrebuințarea venitului curat după statute.

1% la fondul de rezervă	5.34
98.18% dividende de 3 la sută	524.82
0.82 dividende neîmpărțire la fondul de rezervă	4.36
	534.52

Fondul de rezervă.

Transportu din anul 1887	208.63
Accidente din anul 1888	109.95
	318.58

Bilanțu.

Nr. cur.	Pasiva	Val. aust.		Nr. cur.	Activa	Val. aust.	
		florin	cr.			florin	cr.
1	Părți fundamentale	20989	35	1	Prețulu inventarului	194	48
2	Datorii	1056	09	2	Pretensiuni restante din împrumuturi	26572	94
3	Deposite	3650	66	3	Restul cassei cu finea 1888	89	67
4	Fondul de rezervă	308	88				
5	Interese pe anul viitoru	242	—				
6	Dividende neridicate	75	59				
7	Căștig per Saldo	534	52				
		26857	09			26857	09

Borgoprund, în 31 Decembrie 1888

Directoru **Dr. N. Hângănuțu.**

Cassar **G. Wokalek.**

Subscrisulu consiliu de inspecțiune după ce a revăditu cărțile de evidentă împreună cu diarulu au aflatu întru tôte esactă atâtu conspectulu despre circulațiune câtu și bilanțulu.

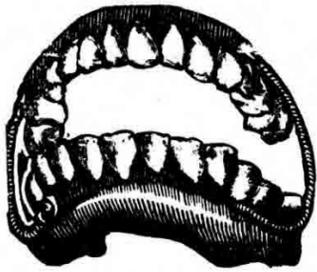
Membrii consiliului de inspecțiune:

Simion Monda. **Ioan Orbanu** **Trifu Simonu.**

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten.
Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 150 versch. Qual.) — versendet roben- u. stückweise porto- u. zollfrei das **Fabrik-Depot G. Henneberg** (f. f. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Dinți artificiali, danturi,

și reparaturi cu prețuri modeste și cu deplină garanția se fac la

LUDWIG GROSZ

Atelieru tehnicu pentru dinți

fondatū la 1878.

Buda-Pesta IV., Ungargasse 1, Ecke Hatvanergasse.

Dimineața dela 9—12. După prânđu dela 2—6 ore.

Picăturile de stomachū MARIAZELLER,

care lucră escelentū in contra tuturorū bólelorū de stomachū.

Neîntrecute pentru lipsa de apetitū, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosū greu, umflare (vânturi), răgăelă acră, colică, catarū de stomachū, acrelă, formarea de pétră și năsipū, producerea escesivă de flegmă, gâlbănare, greață și vomare, durere de capū (decă provine dela stomachū), cărcei la stomachū, constipațiune sēu infuciere, încărcaea stomachului cu mănăcări și bēuturi, limbrici, suferințe de splină, ficatū și de haemorhoide. — Prețulu unei sticle dinpreună cu prescriereade întrebunțare 40 cr., sticla îndoitū de mare 70 cr.

Espeđiția centrală prin farmacistulū **Carl Brady, Kremsier** (Moravia.)

Picăturile de stomachū Mariazeller nu suntū unū remediū secretū. Părțile conținătore suntū arătate in prescrierea de întrebunțare, ce se află la fie-care sticla.

Veritabile se află mai in tóte farmaciile.

Avertismentū! Picăturile de stomachū Mariazeller se falsifică și se imiteză de multe ori. — Ca semnū, că suntū veritabile, servese învilitórea roșiă provēđută cu marca de protecțiune de mai susū, și afară de acēsta pe fiecare prescriere de întrebunțare, ce se află la fiecare sticla, trebuie sē fie arătātū, că acēsta s'a tipăritū in tipografia D-lui H. Gusek in Kremsier.

Veritabile se află: Brașovū, farmacia *Franz Kellemen*, farmacia la „Biserica Albă“, farm. *I. Goos*; farm. *Iul. Hornung*; farmacia *Ferdinand Jekelius*; farm. *K. L. Schuster*; farm. *Heinrich G. Obert*; farm. *Ed. Kugler* la „Higiea“; fa m. *G. Iekelius* in Hoszufalu.

Băile Tușnadū: farmacia *Alex. Dobay*. *Cohalmū*: farm. *Ed. Melas*, farmacia *E. Wolff, Feldiőrā*: (Marienburg), farm. *Wil. Schneider*. Făgărașū: farm. *v. Bildner*, farm. *Hermann Sz. Szt. György*: farm. *Val. Beteg*, farm *Barabás Fer.* 13,52—50

Ori și ce DURERE DE DINȚI

o delătură îndată sticluța „Liton“ probată de 20 de ani in mii de casuri, ce se capetă pentru 36 cr. la **DEMETER EREMIAS NEPOȚII** in Brașovū. 217,4—2

Eftinū de minune!

Versandt-Geschäft

„zur ungar. Krone“.

Das Erste Wiener Versandt-Geschäft

„zur ungar. Krone“.

trimete in tóte părțile cu NACHNAHME următóarele mărfuri cualitatea cea mai bunā cu unū prețū câtū se póte de scāđutū.

Numai 7 fl. 85 cr.

costă unū orologiu cu **PENDULĂ** frumosū impodobitū.

cu 5 ani garanția.

Acēste orológe cu pendulā suntū așēdate intr'unū castēnū de nucū sculptatū ce este de o lungime de 1 metru și de o lățime de 35 centimetri, montatū, e provēđutū cu o tablā de sticlā, finū poleitā și are unū **mechanismū aprópe inruinabilū.**

Spirala duplā, secundariulū bine regulatū, așa că acēst orologiu este neîntrecutū in mersulū sēu și totodatā servește și ca mobilā frumosā.

Cutia in care se împachetēzā este socotitā la prețū in 70 cr.

Numai 2 fl. 50 cr.

costă unū frumosū orologiu de pārete cu deșteptātóru cu clopotū in prevasū de lemnū de nucū cu o tablā de cifre ce singurā luminēzā, merge bine și deșteptā regulatū.

Numai 3 fl. 90 cr.

costă unū orologiu deșteptātóru de bronzū, e de aurū francesū, cu unū tonū curatū, o podóbā pentru ori și cine pentru casā și călētóriā cu unū **mechanismū neruinabilū.**

Numai 4 fl. 50 cr.

costă unū cēsornicū de buzunarū cilindru de argintū-nikel cu mașinariā regulatā și cu învilitóre guilochatā frumosū provēđutā deasupra cu sticlā netedā.

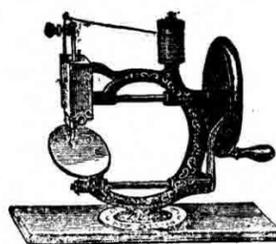
Numai 5 fl. 25 cr.

costă unū cēsornicū remontoir de argintū-nikel fără cheiā, este de trasū la scōriță, cu arătātóru de secunde regulatū, sticlā netedā și cu aparatū mechanicū de arătātóru. Mai departe același remontoir de argintū veritabilū de 13 loți fl. 8.50.

Mașini de cusut pentru familiā

de construcțiunea cea mai nouē costā in locū de 15 fl. acum numai **5 fl. 50 cr.**

Eu garantezū pentru prestațiunea și cusătura frumosā și regulatā a acēstei mașini de cusutū pentru mână. Ea funcțiunezā iute frumos, cōse ori-ce stofā grobā ori finā și face împunsāturi mai dese ori mai rarī, după voință, este construitā din materialū solidū și bunū și se vinde dimpreună cu tóte rechisitele necesare.

Tóte cu câte 97 cr.

97 cr. 1 Pālăria de bărbați din filz colorile.	97 cr. 1 cămașă bārbătescā din Chiffon finū, Creton sēu Oxford.	97 cr. 1 pantalonū de bărbați de pānurā de casā durabilā.	97 cr. 12 bucatī bātiste de buzunar cu bord.
97 cr. 1 cămașă de damā cu broderie, de Chiffon.	97 cr. 3 pārechi de eiorapi de dame, calitate bunā.	97 cr. 1 pantalon de dame cu broderie, Chiffon finū.	97 cr. 1 pieptārașiu desū cu floce cāptușitū.
97 cr. 1 pānzăturā bunā de masā, albā, Damast ori coloratā.	97 cr. 1 corsetū de nopte cu broderie, de Chiffon finū.	97 cr. 1 pieptarū de lānā pentru domni sēu dame.	97 cr. 6 ștergare mustra-Carro
97 cr. 1 cārpā, completā, mare, gata.	97 cr. 6 șervete albe ori colorate Mustra-Damastū.	97 cr. 6 cārpe de vase cenușii in dungā.	97 cr. 1 cārpā de mētase lungā de 1 cotū diferite colorī.
97 cr. 1 pipā de spumā de mare cu coperișiu.	97 cr. 1 covorū de patū Stofa-lute frumosū desenatū.	97 cr. 1 cārpā de învilit pentru dame, 7/4 mare, cāldurosā	97 cr. 1 aparatū de focū mechanicū, sē aprinde singurū.
97 cr. 1 Evantai de damā ornatū cu desenuri și modern.	97 cr. 1 Cigaretā de spumā de mare.	97 cr. 1 Ciubucū cu țevā de vișin.	97 cr. 1 medalionū fasonū nou cu pietri.
97 cr. 12 linguri de cafea argintū curat London-Britt.	97 cr. 1 lanțū de cēs de aurū preparamatū cu joujou.	97 cr. 1 inel cu Bri-lant imitat cu pietri.	97 cr. 6 linguri de prānđu de argint London-Britt.
97 cr. 1 Braceletā bātutā cu pietri.	97 cr. 2 fesnice de argintū curat London-Brit	97 cr. 1 castronū de supā argintū curat London-Britt.	97 cr. 1 pantalonū de lānā (sistemū Jāger) de bārbați.
97 cr. 6 pārechi de bātiste unicolorē sēu colorate.	97 cr. 3 cuțite de tablā argintū London-Brit	97 cr. 6 furculițe franceze argintū London-Britt.	97 cr. 1 dosā de zaharū argintū London-Brit

Mai suntū apoi 2000 de bucatī mari, elegante și moderne de

Pānzături de masā și pat

din ripsū, in cele mai vii colorī, cu borduri și desenuri de florī, in adevērū frumosē cu câte

1 fl. 65 cr.

Pānzăturile suntū jurū împrejurū cu borduri împodobite și la cele 4 colțuri cu **Quaste de Plüsch.**

1 bucatā 30 coți pānurā de munte fl. 5.50	1 bucatā 30 coți Chiffon fl. 5.50	1/2 duzinā cārpe albe de inū 90 cr.
1 bucatā 30 coți atlas bunū Gradl fl. 6.50	1 bucatā bunā coloratā de materie pen-tru patū fl. 6.50	6 bucatī cārpe de in-ratā lungime 2 coți lārgime fl. 8.50
1 bucatā 30 coți Barchent-albū fl. 6.50	1 duzinā de cārpe de buzunar cu margine coloratā fl. 2.25	1 garniturā Bouret din stofā finā Bou-ret fl. 10.
1 garnit. color. de ca-fea, 1 pānzăturā, 6 șervete fl. 2.25.	1 duzinā de șterga-re de inū fl. 2.50	1 restū de covorū 6 metri 2 fl.

Numai 5 fl.

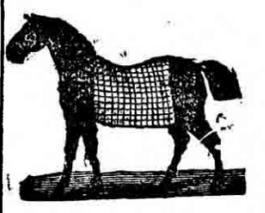
Numai 1 fl. 80 cr.

Gherocū de dimiā

elegantū, gata, cāldurosū, din cea mai finā dimiā Stirianā, pentru ori-ce mārime, pentru ori-ce măsurā in tóte colorile, pentru tómnā si iarnā.

Jachete de iarnā

pentru bărbați și dame, in cele mai frumosē colorī moderne, se potri-vesce la ori-ce hainā, se pórtā cu plăcere tómnā și iarnā.

Numai 1 fl. 75 cr.

o pātūrā de cai, carī se vēndū așa eftinū din cauza desfin-țării fabricii. — Cine voește sē-și cruce caii sē cumpere renumitele

Pāturi de cai,

decāt carī nicodatā nu se vor putē cumpāra mai bune, mai mari și mai gróse.

Numai 6 fl. 50 cr.

costā unū

COSTUM BĀRBĂTESCŪ

elegantū, modernū, de tómnā și iarnā, lucrātū din stofā de Brūnn in ori-ce mārime și colóre, așadērā la olaltā: 1 pantalonū, 1 giletcā, 1 gherocū.

1 Qualitate	2 Qualitate
Un costum întreg	8 fl. 50.
6 fl. 50 cr.	3 Qualitate
	10 fl. 50.

Ca măsurā la comandare e de ajunsū lungimea pantalonului, grosimea pieptului și lungimea māneilorū, precum și felulū colórei. Mustre nu se potū trimite, deórece costumele suntū tóte gata.

Aceleași costume pentru copii dela 6 pānā la 13 ani ori-ce calitate suntū cu 2 fl. mai ieftine.

Transporturile cu „NACHNAHME“.

Fiā-care comandā, fiā câtū de micā, sē se facū cu precisiune și îngrijire. Ce nu'i place cuiva sē ia inapoi, se póte schimba, sēu se reîntorcū paralele. Comandele suntū a se adresa la:

Versandt-Geschäft „zur ungar. Krone“, Wien, 5. Bezirk, Rüdiger-gasse Nr. 11/2.